

obec Velké Úřany

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE**

Velké Úřany

NA ROKY 2006 – 2013

PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE
Veľké Úľany

NA ROKY 2006 – 2013

Zostavil: Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Projektový tím Ecocity
(Šamorín, 931 01, Dunajská 27)

Konzultácie:

Regionálny rozvoj: Ing. Daniel Krajčík

Financie a ekonomika: Emília Bíróová

Sociálne aspekty: Mgr. František Wagner

SCHVÁLENÉ V OZ: 23. 02. 2006

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Účel programu rozvoja obce	5
1.2 Metodika spracovania programu rozvoja obce Veľké Úľany	8
1.3 Východiskové dokumenty a zdroje informácií	12
1.4 Zoznam použitých skratiek	13
2. Profil obce	14
2.1 Úvodná charakteristika obce	14
2.2 Socioekonomická analýza regiónu	14
2.3 História obce, pamiatky a tradície	16
2.4 Obyvateľstvo a demografická situácia	18
2.5 Trh práce a sociálna situácia	22
2.6 Podnikateľské aktivity	23
2.7 Verejné a sociálne služby, zariadenia občianskej vybavenosti	24
2.8 Kultúra a spoločenské dianie	25
2.9 Cestovný ruch a rekreácia	27
2.10 Bytový fond	29
2.11 Technická infraštruktúra	30
2.12 Dopravná infraštruktúra	30
2.13 Životné prostredie	32
2.14 Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy, komunikácia s verejnosťou	33
2.15 Majetková a rozpočtová situácia obce	34
3. Analýza hlavných faktorov rozvoja a kľúčových disparít	38
3.1 SWOT analýza	38
3.1.1 Analýza interného prostredia obce	39
3.1.2 Analýza externého prostredia obce	40
3.2 Analýza problémov	41
3.3 Audit zdrojov	42
4. Stratégia rozvoja obce	44
4.1 Globálne ciele a kľúčové oblasti	44
4.2 Strategické ciele	45
5. Akčné plány	47
5.1 Akčný plán pre kľúčovú oblasť A – Životné prostredie a kvalita života	48
5.2 Akčný plán pre kľúčovú oblasť B – Infraštruktúra a verejné stavby	53
5.3 Akčný plán pre kľúčovú oblasť C – Prezentácia a imidž obce	58
5.4 Akčný plán pre kľúčovú oblasť D – Služby pre obyvateľov a návštevníkov	64
5.5 Akčný plán pre kľúčovú oblasť E – Spoločenské aktivity	69

6. Realizácia programu rozvoja	74
6.1 Organizačné zabezpečenie realizácie	74
6.2 Finančné zabezpečenie realizácie	75
7. Prílohy	79
7.1 Finančná tabuľka pre vybrané projekty	79
7.2 Väzby programu rozvoja obce Veľké Úľany na priority a opatrenia sektorových operačných programov	80
7.3 Väzby programu rozvoja obce Veľké Úľany na priority a opatrenia Stratégie rozvoja Trnavského samosprávneho kraja	82
7.4 Vzťah programu rozvoja obce Veľké Úľany a zámerov územného plánu obce . .	84
7.5 Celková schéma programu rozvoja obce Veľké Úľany	87

1. Úvod

1.1 Účel programu rozvoja obce

Nové úlohy a kompetencie obcí pri uskutočňovaní podpory regionálneho rozvoja vyplývajú obciam zo Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky a zo Zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení Zákona č. 351/2004 Z. z.

Jednou z nich je aj obstarávanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len program rozvoja), ktorý patrí medzi základné programové dokumenty na podporu regionálneho rozvoja (spolu s Národným rozvojovým plánom, regionálnymi operačnými programami, sektorovými operačnými programami a programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja). Na základe týchto programových dokumentov sa realizuje podpora regionálneho rozvoja zo zdrojov EÚ. Vypracovaním programu rozvoja obec splní jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie - princíp programovania. Súčasne tak zvýši svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže program rozvoja obce je jedným z dôležitých dokladov pre posúdenie žiadosti o poskytnutie pomoci z fondov EÚ a iných verejných zdrojov.

Ďalším dôvodom pre vypracovanie programu rozvoja bola potreba komplexného strategického rozvojového dokumentu, ktorý by pokrýval aj aspekty sociálneho, ekonomického, kultúrneho a inštitucionálneho rozvoja, ktoré v územnom pláne nie sú riešené.

Program rozvoja obce má charakter strategického, t.j. dlhodobého až strednodobého rozvojového dokumentu. Plánovací horizont strategickej časti programu rozvoja obce Veľké Úľany je 8 rokov, t.j. do roku 2013.

Program rozvoja je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáv jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Obec Veľké Úľany vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj obce. V podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiadúcich zmien. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

Program rozvoja je dôležitým nástrojom marketingovej komunikácie voči potenciálnym investorom, ktorí sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa stability rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch.

***Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako dokument zastrešujúci
rozvojovú politiku na miestnej úrovni***

Program rozvoja je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj napriek komplexnosti programu rozvoja nie je cieľom vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie. Podstatou je z množstva problémov a problémových okruhov identifikovať tie, ktoré sú v danom prostredí kritické. Za účelom dosiahnutia čo najvyššej efektivity a reálnosti cieľov sústreďuje zdroje na niekoľko prioritných cieľov, resp. kľúčových oblastí rozvoja.

Dlhodobý plánovací horizont znamená veľkú mieru neistoty a rizika, ktoré nemožno vopred predvídať s dostatočnou presnosťou. Preto má program rozvoja charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol program rozvoja skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný (p. kap. 6.1).

Z právneho hľadiska nemá charakter všeobecne záväzného predpisu, je dokumentom koordinačným. Zámery obsiahnuté v tomto dokumente sú záväzné len pre obstarávateľa v rovine morálneho a politického záväzku, daného schválením dokumentu v obecnom zastupiteľstve. Ostatné fyzické a právnické osoby sú programom viazané len do tej miery, s ktorou sami vyslovili súhlas.

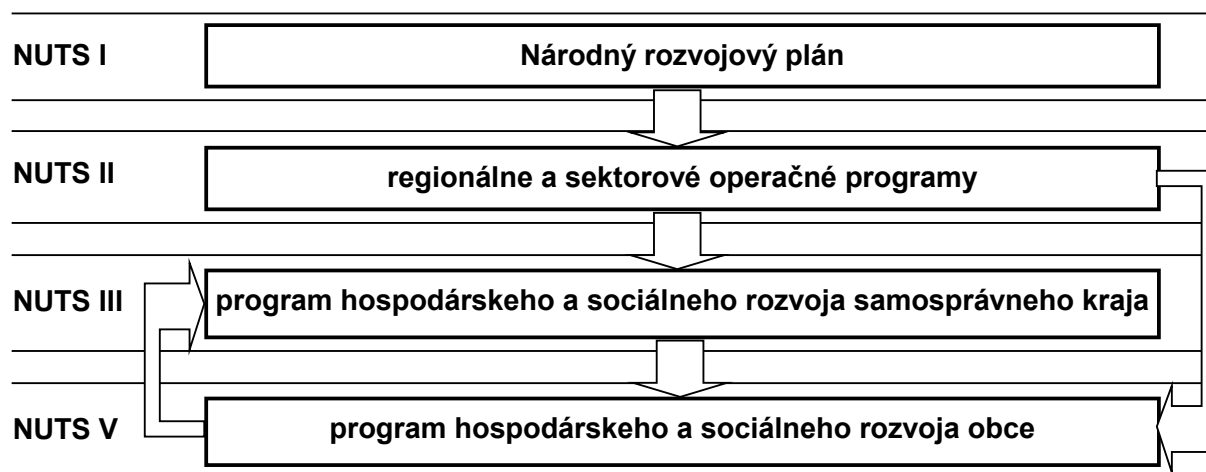
Výlučné kompetencie pri obstarávaní programu má obec. Na základe Zákona č. 416/2001 Z. z. získali obce na úseku regionálneho rozvoja právomoc vypracúvať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (čl. I., § 2). Obecné zastupiteľstvo program rozvoja schvaľuje (resp. len jeho strategickú a implementačnú časť), rovnako ako aj prípadné zmeny a doplnky tohto dokumentu.

Obsah programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je legislatívne vymedzený Zákonom č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (§ 10) v zmysle neskorších zmien podľa Zákona č. 351/2004 Z. z. nasledovne:

- (1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje najmä
- a. analýzu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb,
 - b. úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach podľa § 3 ods. 2,
 - c. návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Úľany sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v tomto dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja – Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, Národným rozvojovým plánom, vrátane jeho sektorových operačných programov a Regionálnym operačným programom regiónu NUTS II Slovensko – juhozápad (p. príloha 7.1 a 7.2).

Sústava základných programových dokumentov podpory regionálneho rozvoja

1.2 Metodika spracovania programu rozvoja obce Veľké Úľany

Metodické východiská

Súčasťou tohto dokumentu je stručný popis metodiky a procesu tvorby programu rozvoja obce. Cieľom je uľahčiť spravovanie a ďalšiu modifikáciu dokumentu a umožniť lepšie pochopenie princípov strategického plánovania smerom k širšej verejnosti, predovšetkým spoluvorcom a užívateľom plánu. Predpokladá sa, že po ukončení etapy prípravy programu ho jeho užívatelia budú sami prispôbovať meniacim sa podmienkam. Pri rešpektovaní metodických postupov by sa mala uchovať konzistentnosť myšlienok obsiahnutých v dokumente.

Pri usmerňovaní plánovacieho procesu a spracovaní dokumentu boli aplikované metodické postupy vyvinuté Projektovým tímom Ecocity, pri zhodnotení výsledkov relevantných výskumných projektov a využití viacerých osvedčených domácich a zahraničných metodík strategického plánovania na komunálnej úrovni (p. metodické podklady – kap. 1.3). Obsah dokumentu je v súlade s odporúčaniami metodickej príručky Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, podľa ktorej bola upravená aj použitá terminológia.

V procese spracovania Programu rozvoja obce Veľké Úľany bol aplikovaný prístup kombinujúci expertné metódy s využitím miestnych znalostí pochádzajúcich od lokálnych aktérov – obyvateľov a predstaviteľov verejného i súkromného sektora.

Spolupráca s uvedenými aktérmi sa realizovala jednak prostredníctvom priamych neformálnych rozhovorov na tému budúceho smerovania rozvoja obce a tiež vyplnením dotazníka, zameraného na diagnostiku strategickej pozície obce, definovanie vízie, kritických oblastí, strategických cieľov a výber konkrétnych námetov na riešenie vybraných problémov. Dotazník bol distribuovaný do všetkých domácností v obci a bol tiež zverejnený v elektronickej forme na internete. Hlavným partnerom pre zabezpečenie občianskej participácie bol obecný úrad.

Program rozvoja obce Veľké Úľany tvoria tri časti:

- analytická časť (profil obce a SWOT analýza – kapitoly 2 a 3)
- strategická časť (strategická vízia a strategické ciele – kapitola 4)
- implementačná časť (akčné plány s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia – kapitoly 5 a 6)

Plánovací postup

Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 19.5.2005 schválilo obstaranie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Úľany. Práce na programe rozvoja sa začali v júni 2005 distribúciou dotazníkov. Počas júla boli uskutočnené prieskumy v teréne a následne vyhodnotenie dotazníkového prieskumu. V ďalšej etape bol pripravený koncept strategickej a implementačnej časti programu rozvoja vo forme námetov a návrhov projektov. Pripravený materiál bol prediskutovaný dňa 9.11.2005 na diskusnom fóre s predstaviteľmi obce a miestnych organizácií. Po zapracovaní nových námetov

a pripomienok z diskusného fóra a spracovaní hodnotiacich hárkov bol pripravený návrh výsledného dokumentu. Vybrané časti programu rozvoja boli vo forme prehľadných tabuliek vystavené na verejne prístupnom mieste a publikované na internetovej stránke www.ecocity.szm.sk/pro/priklady.html#ulany. V januári 2005 bol návrh dokumentu pripravený na schválenie v obecnom zastupiteľstve.

Odbornú asistenciu, ako aj zostavenie finálneho dokumentu, zabezpečil Projektový tím Ecocity (J. Coplák, PhD a kol.).

Súbežne, v miernom časovom predstihu fáz spracovania zadania a konceptu, prebiehal aj proces obstarávania Územného plánu obce Veľké Úľany. Oba plánovacie procesy boli vzájomne zosúladené a hlavné ciele programu rozvoja sa premietli aj do návrhu ÚPN obce.

Prvá skupina činností zahŕňala všeobecnú analýzu situácie obce. Analytická časť má charakter komplexného profilu obce a predstavuje audit vnútorných zdrojov obce – prírodných, územno-technických, ľudských a finančných. Jej úlohou je dať odpoveď na otázku „kde sa obec v súčasnosti nachádza“. Analytická časť poskytuje koncentrovaný zdroj informácií o obci s možnosťou ďalšieho využitia, napríklad na prezentačné účely. Je členená podľa jednotlivých oblastí života obce, resp. funkčných subsystémov, v rámci ktorých je obsiahnutá aj analýza realizovaných aktivít a opatrení.

Informácie pre analýzy poskytla obec a využité boli aj existujúce, resp. pripravované koncepčné materiály (územný plán obce). Ďalšie informácie boli získané formou prieskumov v teréne, rozhovorov s verejnosťou a predstaviteľmi obce a z dotazníkového prieskumu. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja TTSK a ďalších zdrojov uvedených v kap. 1.3.

Podobne ako pri stanovení vízií a cieľov, aj analýzy sa sústreďovali len na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky. Preto sú kvalitatívne hodnotenia uprednostnené pred kvantitou vstupných dát.

Vďaka paralelnému priebehu prác na územnoplánovacej dokumentácii bolo možné vyhnúť sa duplicitám pri analýzach technickej infraštruktúry, dopravnej infraštruktúry, urbanistickej a stavebnej štruktúry a životného prostredia. Tieto informácie sú v rámci textovej časti konceptu ÚPN obce Veľké Úľany spracované s dostatočnou podrobnosťou. Program rozvoja obce sa preto obmedzil na celkové zhodnotenie situácie v uvedených oblastiach bez špecifikácie technických detailov.

Ďalším krokom bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie rozvojových cieľov.

V nasledujúcej etape, ktorá prebiehala sčasti súbežne s analytickou fázou, sme pristúpili k definovaniu rozvojovej stratégie, pozostávajúcej zo strategickej vízie podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov. Diskusiu o stratégii a smerovaní rozvoja obce urýchlil súbeh s fázou spracovania Územného plánu obce Veľké Úľany, keďže v rámci

tohto procesu už boli vytypované niektoré rozvojové zámery, predovšetkým v oblasti územného rozvoja a stavebno-technických investícií.

V poslednej plánovacej etape boli stanovené niektoré konkrétne krátkodobé kroky (akčné plány a projekty), ktoré majú viesť k naplneniu vízie a dlhodobých zámerov.

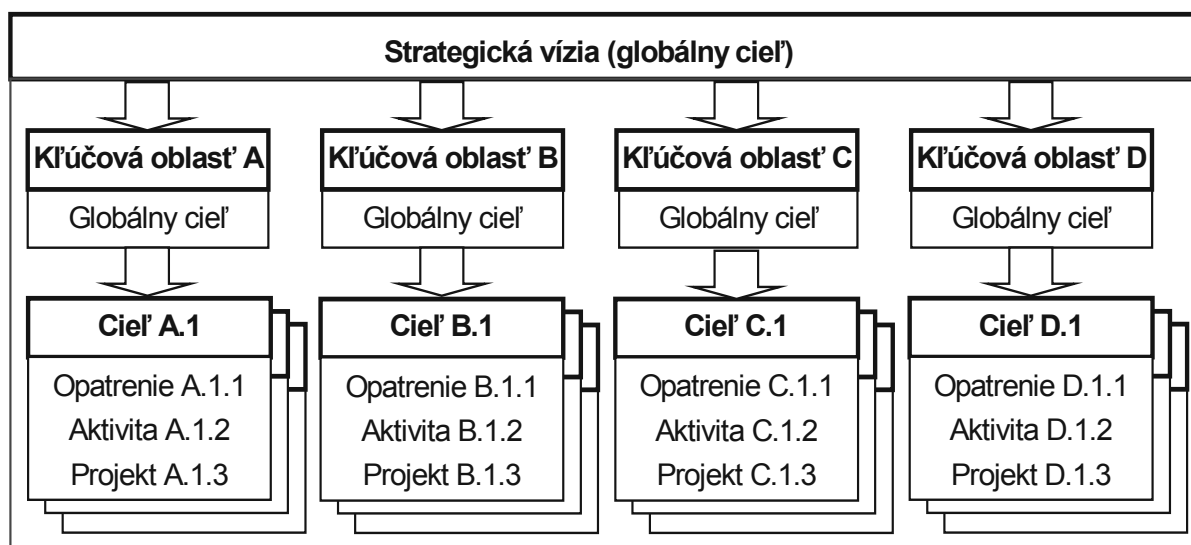
Obsah a postup spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Pri definovaní akčných plánov a projektov boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ. V prílohe tejto dokumentácie je preskúmaná väzba akčných plánov na priority, opatrenia a podporované aktivity relevantných programových dokumentov (kap. 7.3).

Z podstaty strategického plánovania vyplýva hierarchická štruktúra programového dokumentu, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa priorít a uzatvára ju sústava opatrení, projektov a aktivít zhrnutých v akčných plánoch. Tomu zodpovedajú aj rozličné časové horizonty - strategickú časť tvoria dlhodobé ciele; v operatívnej časti sú konkrétnejšie opatrenia realizovateľné počas kratšieho obdobia.

Princíp hierarchickej štruktúry programu rozvoja obce

Udržateľný rozvoj a Miestna agenda 21

Z filozofie Projektového tímu Ecocity vyplýva poslanie propagovať koncept udržateľného rozvoja sídiel a usilovať sa o jeho aplikáciu v praxi. V stratégii pre obec Veľké Úľany je jednou z 5 kľúčových oblastí „životné prostredie“ (A) a v rámci nej inovatívne formy podpory udržateľného životného štýlu vyjadruje cieľ vytvorenia „Eco-osady ako modelu energeticky sebestačnej a ekologickej osady“ (A.7).

Okrem environmentálno-ekologickej dimenzie však komplexnejšie ponímaná koncepcia udržateľného rozvoja zahŕňa aj ekonomické a sociálne kontexty rozvoja. Tieto tri dimenzie udržateľnosti reflektujú prítomnosť troch typov zdrojov vytvárajúcich tzv. kapitál komunity:

- **prírodné zdroje** (nerastné zdroje, pôda, voda, lesy, chránené oblasti, prírodné zvláštnosti)
- **ekonomické a materiálne zdroje** (finančné zdroje, vyrábané tovary, nehnuteľnosti, infraštruktúra)
- **ľudské zdroje** (demografický potenciál, vzdelanie, schopnosti a zdravie obyvateľov, sociálne skupiny a ich vzájomné vzťahy, tradície)

Analogicky možno hovoriť o prírodnom, ekonomickom (finančnom) a sociálnom kapitále komunity. Cieľom je dosiahnuť rovnovážny rozvoj vo všetkých troch dimenziách a optimálne využitie uvedených zdrojov pri eliminácii ich potenciálnych vzájomných konfliktov. To napríklad znamená, že nie je efektívne sústrediť sa len na budovanie technickej infraštruktúry na úkor životného prostredia a bez investícií do vzdelania a zdravia obyvateľov. Princíp typológie miestnych zdrojov bol aplikovaný aj pri spracovaní auditu zdrojov obce (p. kap. 3.3).

Aplikáciu princípov udržateľného rozvoja na úrovni obcí a miest predstavuje Miestna agenda 21, ktorá je programom udržateľného rozvoja pre 21. storočie a zahŕňa komunitné aktivity pre miestnu úroveň. Tieto princípy a postupy boli využité a rozvinuté aj pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Úľany.

1.3 Východiskové dokumenty a zdroje informácií

Vstupné informácie pre spracovanie analýz

Zadanie pre Územný plán obce Veľké Úľany, 2004.

Prognostické údaje podporujúce vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a obce. MVRR, 2003.

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Štatistický úrad SR, 2002.

Atlas obcí Slovenska podľa rodinných a demografických charakteristík, Bratislava : MŠSR, 1996.

Okres Galanta a Šaľa (CD-Rom). Galanta : Lisa, 2004.

Vlastivedný Slovník obcí na Slovensku III. Veda, 1976.

Veľké Úľany – pozoruhodnosti. KT Komárno ,1996.

Rozvojové stratégie a sektorové politiky na regionálnej a národnej úrovni

Národný rozvojový plán Slovenskej republiky, 2003

Regionálny operačný program SR-juhozápad na roky 2000-2006

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, 2003

Regionálny operačný program okresu Galanta

Program rozvoja cestovného ruchu v okrese Galanta, RRA Galanta 2001.

Metodické podklady

Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, 2004.

McSweeney, E. Obecné strategické plánovanie, miestny ekonomický rozvoj a facilitovanie procesu. Kanadský urbanistický inštitút, 2001.

Miestna Agenda 21 na Slovensku. Metodická príručka. Bratislava : REC, 2003.

Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Enterplan, 2002.

Zamkovský, J. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja – význam, štruktúra a základné metodické tézy. Banská Bystrica : CEPA, 2004.

Coplák, J. Metodika pre spracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta. www.ecocity.szm.sk/nitra/metod_info.pdf.

1.4 Zoznam použitých skratiek

EAGGF – Európsky poľnohospodársky a garančný fond

ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF – Európsky sociálny fond

MKS – Miestne kultúrne stredisko

MVRR – Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja

OP – operačný program

POD – Program obnovy dediny

PRO – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

PRSK – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja

ROP – regionálny operačný program

RRA – regionálna rozvojová agentúra

SOP – sektorový operačný program

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

TTSK – Trnavský samosprávny kraj

ÚPN – Územný plán

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

2. Profil obce

2.1 Úvodná charakteristika obce

Obec leží v západnej časti Podunajskej nížiny v nadmorskej výške 118 – 121 m, na rozhraní Úľanskej mokrade a Žitného ostrova. V blízkosti tečú rieky Malý Dunaj a Čierna voda, ktoré na istých úsekoch tvoria hranice katastrálnych území obce. Reliéf je rovinný, s minimálnym relatívnym kolísaním výšky, podmieneným spádom riečnych tokov v smere od západu na východ. Kataster obce je prevažne odlesnený, pôvodné vrbovo-topoľové lužné lesy sa zachovali len pozdĺž Malého Dunaja a v menšej miere aj v podobe lesných pásov v terénnych depresiách bývalých tokov a riečnych ramien (Ereč, Nový Kalník, Báč). Úrodné černozemné a lužné pôdy sú intenzívne poľnohospodársky využívané. Obec spadá do klimaticky veľmi teplej a suchej oblasti s ročným úhrnom zrážok 550 – 580 mm. V mohutných štrkopieskových vrstvách sa nachádzajú veľké zásoby podzemných vôd, dopĺňané infiltráciou z Dunaja. V blízkosti je situovaný vodný zdroj Jelka s výdatnosťou takmer 1000 l/s, zásobujúci pitnou vodou značnú časť západného Slovenska. Celé územie obce spadá do Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov, časť do ochranného pásma vodného zdroja II. stupňa.

Obec Veľké Úľany má výhodnú polohu voči dôležitým ekonomickým centráam – leží 34 km od Bratislavy, 12 km od Galanty, 6 km od Sládkovičova, 18 km od Serede a 20 km od Senca. Na základe administratívno-správneho členenia z roku 1996 patrí do Trnavského kraja a okresu Galanta. Z hľadiska počtu obyvateľstva (4278 k 1.1.2004) reprezentuje kategóriu veľkých vidieckych obcí a zaraďuje sa k najväčším obciam na Slovensku, ktoré nemajú štatút mesta (Veľké Úľany sú najväčšou vidieckou obcou okresu Galanta).

Celková výmera katastrálneho územia je 4186 ha. Pozostáva z dvoch častí – k.ú. Veľké Úľany a k.ú. Nové Osady. Okrem jadrovej obce zahŕňa aj ďalšie sídelno-priestorové celky, ktoré sú z pre štatistické účely klasifikované ako základné sídelné jednotky – miestne časti Sedín a Hajmáš (Nové Osady), majer Nový Dvor (Lencsehely).

2.2 Socioekonomická analýza regiónu

Obec Veľké Úľany leží na jednej z vetiev komunikačno-sídelnej osi medzi Bratislavou a Galantou (cesta II. triedy č. 510), v blízkosti dôležitého cestného ťahu Bratislava – Nitra, resp. Bratislava – Nové Zámky. Je súčasťou ťažiskového priestoru osídlenia, tzv. Bratislavsko-Trnavskej aglomerácie. Osídlenie tohto priestoru sa vyznačuje vysokou hustotou sídelnej siete a v rámci územia SR dosahuje aj pomerne vysokú hustotu osídlenia (až 147 obyv. na km²).

Ekonomická situácia okresu Galanta

Okres Galanta, po odčlenení novokonštituovaného okresu Šaľa v roku 1996, má rozlohu 641 km² a 94 778 obyvateľov. V rámci SR patrí medzi stredne veľké okresy. Sídelnú štruktúru okresu charakterizujú stredne veľké a väčšie obce, ktoré vytvárajú pomerne

rovnomernú sieť sídiel. Tvorí ju 35 obcí, z toho 3 majú štatút mesta: Galanta, Sereď a Sládkovičovo.

Obdobie ekonomickej transformácie uplynulých 15 rokov prinieslo hospodárstvu okresu hlboké štrukturálne problémy. Úpadok postihol najmä poľnohospodársku výrobu a niektoré tradičné priemyselné odvetvia. Mnohé podniky zanikli a ukončili výrobu alebo sa dostali do konkurzného konania (Niklová huta v Sereďi, nábytkárske závody a Medos v Galante, ľanárske závody v Sládkovičove). Okrem niekoľkých menších potravinárskych závodov, ktoré dokázali prekonať obdobie ekonomickej transformácie (Mraziarne, Považské mlyny a cestovinárne v Sládkovičove) sa v Galante sústreďuje aj kovospracujúci priemysel (TOS, a.s. – podnik sa orientuje na výrobu a predaj sústružníckych obrábacích strojov). Odvetvie stavebníctva reprezentuje podnik STAVECO, a.s. Galanta a množstvo menších stavebných firiem. V Sládkovičove sa etablovali zahraničné spoločnosti Bekaert, Koam a Mezolit Fibron.

Po Bratislave a Považí sa v poslednom období ohniská hospodárskeho rozvoja začínajú presúvať aj do iných miest západoslovenského regiónu, vrátane okresu Galanta. Rozvoj nastáva hlavne po otvorení výrobnéj prevádzky spoločnosti Samsung, ktorá sa špecializuje na výrobu spotrebnej elektroniky. Spoločnosť v blízkej budúcnosti plánuje otvorenie nových prevádzok a rozširovanie výroby, čo prinesie vznik ďalších pracovných miest (spolu takmer 2000). Prílev investícií do výroby a oživenie podnikateľského sektora sa odrazilo aj vo výraznom znížení miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Galanta, ktorá v auguste 2004 podľa údajov ÚPSVaR dosahovala 8,50%. Oproti obdobiu pred 5 rokmi ide o veľmi výrazný pokles, keď napríklad k 31.12.1999 bolo v okrese 8714 evidovaných nezamestnaných a miera nezamestnanosti v okrese Galanta bola až na úrovni 20,78%. V danom období mal okres Galanta najvyššiu mieru nezamestnanosti spomedzi všetkých okresov Trnavského kraja, pričom krajský priemer bol 16,28%.

Možno konštatovať, že predtým takmer výlučne poľnohospodársky región s priemyselnou základňou orientovanou najmä na spracovanie poľnohospodárskych produktov (mliekárne, pečivárne, spracovanie medu, vinárske závody, ľanárske a konopárske závody, konzerváreň, cukrovar) sa začína orientovať na sofistikovanú strojársku výrobu. Je pravdepodobné, že v nadväznosti na nové výrobné závody v Galante a ďalších mestách Trnavského kraja (PSA v Trnave) sa región stane atraktívnou lokalitou pre súvisiace ekonomické aktivity a dodávateľské firmy. V súčasnosti sa pripravuje výstavba priemyselného parku v Sládkovičove. Priemyselný park má byť zameraný na výrobu autosúčiastok, spracovanie textilu a dreva. Podľa predbežných odhadov by realizácia tohto projektu mala priniesť až 3000 pracovných miest. Ďalší projekt sa týka areálu bývalých nábytkárskych závodov v Galante, kde je vo výhľade investícia japonsko-nemeckej firmy na výrobu elektrosúčiastok do automobilov, ktorá by zamestnávala cca 1000 zamestnancov.

Medzisídlné väzby

Z hľadiska lokálneho kontextu sú dôležité vzťahy so susednými obcami. Tieto determinuje aj administratívno-správne členenie a prírodné podmienky. Veľké Úľany, vzhľadom k počtu obyvateľov, majú v sídelnom systéme významné postavenie, ktoré v období

uplatňovania koncepcie strediskovej sústavy osídlenia v 70. a 80. rokoch 20. stor. bolo administratívne vyjadrené štatútom strediska miestneho významu. Súčasťou záujmového územia obce Veľké Úľany boli obce Jánovce a Nové Osady, pričom tieto väzby ostali zachované aj po zrušení strediskovej sústavy. Možnosti rozvoja strediskových funkcií sú však obmedzené blízkosťou ďalších veľkých obcí – Jelka (3864 obyv.) a Sládkovičovo (5513 obyv.).

V poslednom období sa posilňuje medziobecná spolupráca na mikroregionálnej úrovni. V štádiu prípravy je založenie združenia obcí Veľké Úľany, Jelka a Jánovce. Spolupráca medzi obcami je viazaná na konkrétne spoločné rozvojové projekty.

Pre formovanie socio-ekonomických väzieb je určujúce smerovanie dochádzky obyvateľov za prácou a službami (periodická migrácia), ako aj stabilné migračné prúdy. Pokiaľ do roku 1990 boli výrazné väzby na lokálne centrá – Galanta, Sereď, Šaľa, kam obyvatelia dochádzali za prácou do priemyselných podnikov, po ich transformácii rastie význam ekonomických väzieb na Bratislavu. Značný počet obyvateľov obce dochádza za prácou do Bratislavy, pričom tento počet sa od 90. rokov stále zvyšuje. Možnosti dochádzania sú relatívne dobré vďaka priamemu autobusovému spojeniu.

Vzdialenosťou 34 km od Bratislavy obec spadá do vonkajšej časti imigračného priestoru hlavného mesta, ktorý ho obklopuje v okruhu 30-40 km. V tomto priestore možno od polovice 90. rokov pozorovať masívny suburbanizačný proces, ktorý sa charakteristicky prejavuje sťahovaním obyvateľov hlavného mesta do okolitých vidieckych obcí s kvalitnejším životným prostredím a nižšími cenami nehnuteľností.

Najvýraznejší nárast počtu obyvateľov sprevádzaný rozsiahlou výstavbou nových štvrtí rodinných domov sa najprv sústredil na obce susediace s hlavným mestom, kde neskorší rast cien pozemkov a vyčerpanie vhodných rozvojových lokalít spôsobili postupné nasýtenie tohto priestoru. Preto možno očakávať ďalšie šírenie tohto trendu do čoraz vzdialenejších obcí. Atraktivita jednotlivých obcí a lokalít však závisí od kvality infraštruktúry, poskytovaných služieb a dopravnej dostupnosti.

Globálnymi podmienkami udržania tohto trendu sú pokračovanie ekonomického rastu regiónu, vysoké ceny bytov a nehnuteľností v Bratislave a ďalších väčších mestách. Fungovanie sídiel suburbánneho pásma je založené na dennej dochádzke do centra aglomerácie. V prípade sťažených možností dochádzania v dôsledku zvyšovania nákladov na dopravu alebo dopravnej preťažnosti hlavných ťahov, hrozí opadnutie záujmu o bývanie vo vzdialenejších obciach.

2.3 História obce, pamiatky a tradície

Historický vývoj

Najstaršie osídlenie na území obce je z doby hallštatskej, z ktorej pochádza nález mohylníka kalenderberskej kultúry. Sú tu aj nálezy urnového pohrebiska z doby rímskej, slovanské pohrebisko z 8.-9. storočia a sídlisko z veľkomoravskej doby. V chotári obce

kedysi bolo viacero dedín, ktoré zanikli. Tehel sa prvýkrát spomína roku 1221 ako Terra Tevel a bola majetkom Bratislavského hradu. Údaje o obci Lencsehely (na mieste dnešného majeru Nový Dvor) sú z roku 1386. Patrila rodine Benefalfy. Obe obce zanikli v období tureckých vojen. Obec Veľké Úľany sa prvýkrát písomne spomína roku 1221 pod názvom Fudemus. V tom čase bola majetkom hradu Bratislava, neskôr panstva Bratislava. V rokoch 1490-1505 obec viackrát vydrancovali vojaci cisára Maximiliána a v roku 1541 ju vyplienili Turci. V súpise z roku 1553 sa spomína ako kráľovský majetok a mala 30 port. Majetkové podiely tu mali potomkovia Foldesovcov a rodina Vassovcov. Roku 1574 mala 45 sedliackych rodín a 28 a pol usadlostí a 42 želiarskych rodín. V 16.-17. storočí tu bol prievoz. Neskôr sa obec stala majetkom rodu Pálffyovcov, ktorí tu od 18. stor. zriadili sídlo dištriktu panstva na čele s dvorským. Roku 1714 boli v obci dva mlyny a žilo tu 71 daňovníkov, bol tu aj panský ovčín, neskôr tehelňa. V rokoch 1828-42 sa tu z iniciatívy úradníka Mikuláša Lacsného pestovala cukrová repa a pracoval cukrovar, ktorý bol prvým cukrovarom v strednej Európe. Obec roku 1862 postihla veľká povodeň, roku 1865 tu vypukol požiar, roku 1866 cholera. V rokoch 1938-1945 bola obec pripojená k Maďarsku. Názov Veľké Úľany sa používa v roku 1948.

V roku 1927 vznikla z miestnych častí Kolónia Hajmáš a Sedín samostatná obec s názvom Švehlovo. V roku 1951 bola premenovaná na Nové Osady. V roku 1976 boli Nové Osady opätovne pričlenené k obci Veľké Úľany.

Pamiatky

Najvýznamnejšou pamiatkou obce je kalvária, evidovaná ako Národná kultúrna pamiatka. Areál kalvárie s hruškovitým pôdorysom je situovaný v strede obce na miernej vyvýšenine. Kalvária bola postavená v roku 1740-1759, múr kalvárie v roku 1740, ústredná kaplnka v rokoch 1750-56. Vstupný portál je na západnej strane, na južnej a severnej strane je po sedem kaplniek priamo vstavaných do ohradného múru. Súčasťou areálu je tiež kamenný kríž s korpusom a barokové sochy Panny Márie a sv. Jána Evanjelistu. V roku 2004 prešla kalvária kompletnou rekonštrukciou financovanou zo zdrojov SAPARD.

Ďalšou významnou pamiatkou je rímskokatolícky kostol sv. Michala archanjela. Výstavba začala roku 1594, stavba bola dokončená až roku 1670. Ide o pôvodne renesančnú stavbu upravenú a rozšírenú v barokovom slohu. Roku 1718 bola ku kostolu pristavaná vysoká veža, chór bol postavený r. 1750. Priestor kostola rozšírili r. 1756 o bočné lode. V areáli kostola je Lurdská jaskyňa.

Budova evanjelickej fary sa primkyna k novšiemu evanjelickému kostolu. Vznikla úpravou klasicistického obydlia správcu Pálffyovského majera. Stavba má pôdorys tvaru L s arkádovou chodbou a miestnosťami zaklenutými krížovou klenbou s lunetami.

V blízkosti evanjelickej fary je kúria, klasicistická stavba z roku 1828, upravovaná v 30. rokoch 20. storočia. Je to prízemná budova s otvorenou arkádovou chodbou v dvorovej časti bočného krídla a s hlavnou fasádou členenou lizénami a oknami v šambránach. Objekt je po celkovej rekonštrukcii, slúži na obytné účely. Na zadnom dvore kúrie bola situovaná budova starého cukrovaru, ktorý bol prvým cukrovarom v strednej Európe. Dal

ho postavil Mikuláš Lacsny, ktorý na svojom panstve v r. 1828 zaviedol spracovanie cukrovej repy v miestnom cukrovare. Objekt bol pre havarijný technický stav asanovaný.

V obci je hojný počet skulpturálnych pamiatok – prícestné kríže, sochy a súsošia, náhrobníky, pamätníky, novodobé vyrezávané drevené pamätne stĺpy.

Spomedzi zachovaných technických pamiatok má historický význam objekt liehovaru v osade Sedín, postavený začiatkom 20. storočia, ďalej objekt valcového mlyna z rokov 1937-38 a budova cukrovare z r. 1830.

Pamiatky ľudovej architektúry reprezentuje dom ľudového bývania (dom č.p. 726), v ktorom je v súčasnosti muzeálna expozícia. Je to malý trojpriestorový dom s došteným štítom, krytý sedlovou slamenou strechou. Dom bol postavený v polovici 19. stor. Zariadenie reprezentuje stav zo začiatku 20. stor. Pri dome je vahadlová studňa. V obci sa zachovali aj väčšie ľudové domy z 2. polovice 19. stor. a začiatku 20. stor s dvoj- a trojosovými fasádami a stĺpovými podstienkami.

Tradície

Dávnou tradíciou v regióne má včelárstvo. Dokumentuje ju aj samotný názov obce a jej erb, na ktorom je zobrazený úl a včely. Tradíciu chovu včiel sa v obci i regióne sa darí udržiavať, a to i napriek problémom s odbytom produkcie a zániku spracovateľského závodu v Galante. V katastri obce sa v súčasnosti včelárstvom zaoberá asi 30 obyvateľov. Na včelársku tradíciu nadväzuje medovníkárstvo.

V obci sa viacerí obyvatelia dodnes venujú tradičným umelecko-výrobným činnostiam ako umelecké stolárstvo (drevorezby), kováčstvo, výšivky.

Ľudovú kultúru sa usilujú oživovať umelecké súbory – spevácke (súbor Klubu dôchodcov), ochotnícke (estrádna skupina), hudobné (dychová hudba) a Združenie na ochranu tradícií.

2.4 Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Obec i v minulosti patrila medzi veľké obce, pričom počtom obyvateľov presahovala význam dnešného okresného mesta (v roku 1869 mala Galanta 1828 obyv., Veľké Úľany 2121 obyv.). Za obdobie posledných 150 rokov počet obyvateľov stále stúpal, s výnimkou krátkych období stagnácie alebo spomalenia rastu, ktoré však netrvali viac ako jedno desaťročie. Obdobím výraznejšieho rastu sú roky 1920 – 1930, keď boli kolonizované osady Hajmáš a Sedín a potom obdobie po II. svetovej vojne. V rokoch 1948 – 1961 vzrástol počet obyvateľov o 600, čo predstavovalo nárast o 14%.

K poklesu počtu obyvateľov dochádza v 80. rokoch a táto situácia pokračuje do začiatku 90. rokov, keď sa obnovuje menej výrazný trend rastu počtu obyvateľov, vystriedaný v druhej polovici 90. rokov stagnáciou až miernym poklesom. Od roku 2002 počet

obyvateľov opäť rastie, prírastky však vznikajú vďaka pozitívnej migračnej bilancii. To dokumentujú aj údaje o mechanickom pohybe obyvateľstva za posledných 10 rokov, podľa ktorých len v rokoch 1998 a 1999 počet vysťahovaných prevýšil počet prisťahovaných obyvateľov. V posledných dvoch rokoch získava obec migráciou 20-30 obyvateľov ročne.

Pokiaľ počet obyvateľov sídelnej jednotky Veľké Úľany má rastovú tendenciu, Nové Osady zaznamenávajú trvalý úbytok počtu obyvateľov. Podľa údajov z roku 2001 mali osady Hajmáš, Sedín a Nový Dvor spolu len 233 obyvateľov, čo je najmenej v celej histórii osád.

Z hľadiska prognózovania budúceho demografického vývoja má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ podľa údajov posledného sčítania ľudu dosahuje za celú obec hodnotu 83,4. Bilancia je však ešte nepriaznivejšia v Nových Osadách, kde je podiel staršieho obyvateľstva ešte vyšší a index vitality dosahuje hodnotu 66. Pre porovnanie, index vitality za celý okres Galanta je 96,5 (18691 : 17493 – podľa údajov z roku 2001). Keďže až hodnoty vyššie ako 100 zodpovedajú dlhodobějšíemu výhľadu prirodzeného prírastku počtu obyvateľov, možno predpokladať pokračovanie stagnácie až poklesu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Vývoj počtu narodených v posledných rokoch však naznačuje ustálenie situácie a perspektívu zmeny tohto trendu – počet narodených (46) v roku 2004 bol najvyšší za posledných 10 rokov.

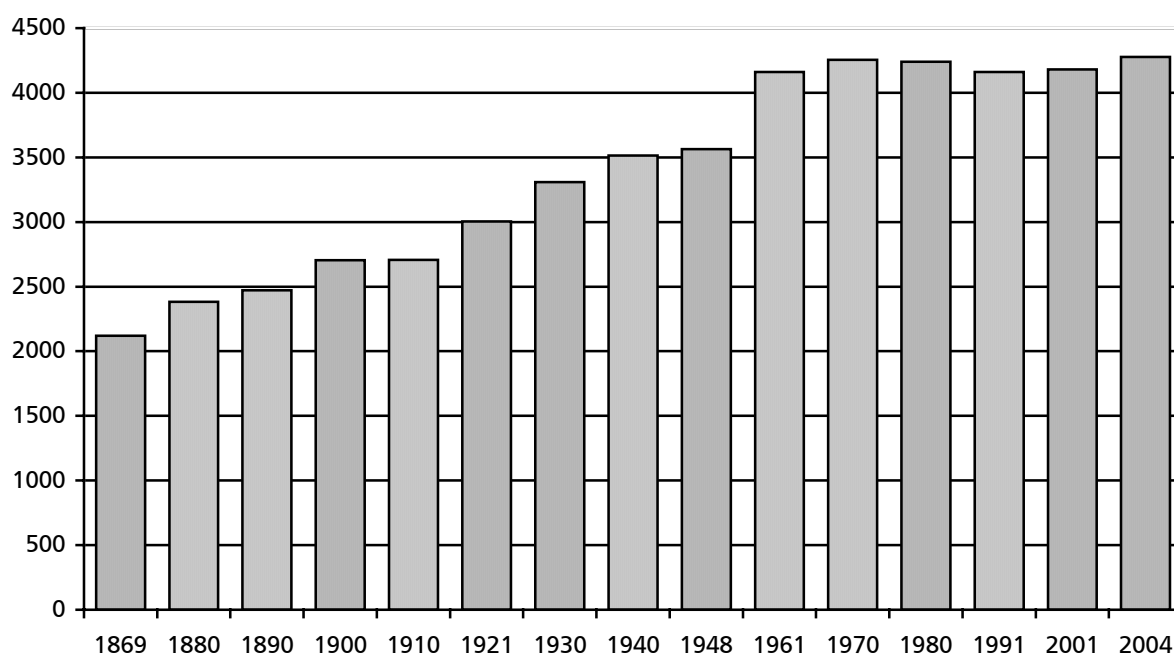
Z analýzy vyplýva, že v súčasnosti je možné uvažovať s výraznejším rastom počtu obyvateľov len pri posilnení migrácie smerom do obce. V prípade naplnenia potenciálu prisťahovania nových obyvateľov, hlavne mladých rodín, by v budúcnosti mohlo dôjsť k zlepšeniu demografického profilu obce a zabezpečeniu stabilnejšej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzenou menou.

Vývoj počtu obyvateľstva

Rok Sčítania obyv.	Veľké Úľany	Nové Osady	Spolu
1869	2121	–	2121
1880	2383	–	2383
1890	2471	–	2471
1900	2705	–	2705
1910	2708	–	2708
1921	3005	–	3005
1930	3002	307	3309
1940	3219	296	3515
1948	3258	305	3563
1961	3790	371	4161
1970	3854	402	4256
1980	–	–	4240
1991	–	–	4160
2001	3937	233	4180

Rok (1991 – 1998)	Velké Úľany – spolu	Rok (1999 – 2004)	Velké Úľany – spolu
1991	4160	1999	4194
1992	4198	2000	4186
1993	4205	2001	4180
1994	4215	2002	4218
1995	4239	2003	4241
1996	4227	2004	4278
1997	4223		
1998	4211		

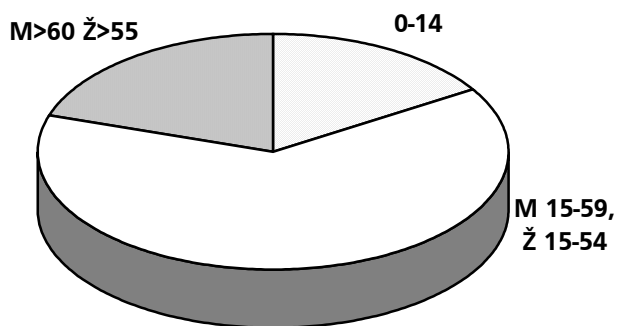
Zdroj: údaje obce

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	Velké Úľany	Nové Osady	Vel. Úľany–spolu
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	3947	233	4180
z toho muži	1953	118	2071
z toho ženy	1994	115	2109
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	646	37	683
Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)	2538	140	2678
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M>60, Ž>55)	763	56	819

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001.

Prirodený a mechanický pohyb obyvateľstva

Rok	prihlásení na trvalý pobyt	odhlásení z trvalého pobytu	narodení	bilancia
1996	56	37	31	-12
1997	60	36	38	- 4
1998	38	43	35	- 12
1999	39	39	38	- 17
2000	47	32	38	- 8
2001	44	32	32	- 6
2002	79	61	31	+ 38
2003	77	44	32	+ 23
2004	71	53	46	+ 37
2005	38*	20*	17*	

Zdroj: údaje obce *údaje za 1. polrok

Skladba obyvateľov podľa národnosti

Obyvateľstvo je národnostne zmiešané. Prevažujú obyvatelia maďarskej národnosti (71%).

Národnosť	maďarská	slovenská	česká	rómska	iná
	2971	1164	17	16	12

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001.

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Z hľadiska náboženského vyznania prevažujú obyvatelia hlásiaci sa k rímskokatolíckej cirkvi (84%) Významnejší podiel veriacich v obci predstavuje ešte evanjelická cirkev a.v. (4,8%).

Vierovyznanie	rímskokatol. cirkev	evanjelická cirkev a.v.	reformovaná kresť. cirkev	bez vyznania	iné a nezistené
	3511	200	22	396	51

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001.

Rodinná charakteristika obce

Podiel na celku domácností	% úplných rodín	% neúplných rodín	% viacdenných rodín (3 a viac)	% spoločne bývajúcich domácností
	54,1	3,4	6,7	24,6

Zdroj: Atlas obcí Slovenska podľa rodinných a demografických charakteristík, 1996.

2.5 Trh práce a sociálna situácia

Hospodárske subjekty pôsobiace na území obce zabezpečujú pracovné miesta len pre časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce Veľké Úľany.

Miestne súkromné podniky vytvárajú 500 – 600 pracovných miest. V obci je evidovaných 407 podnikateľských subjektov, väčšinou však ide o drobných živnostníkov bez zamestnancov, prípadne s vypomáhajúcimi členmi rodiny. Z hľadiska tvorby pracovných miest sú najvýznamnejšími subjektami A&Z Rišňovský – Halász (40 zam., v sezóne 150 zam.), Universal trading (80 zam. - zníženie stavu o cca 50% oproti r. 2004) poľnohospodárske podniky Agra-Cak, s.r.o. a Agroprodukt (50 zam., v sezóne 90 zam.), stavebná firma Tistav (25 zam.), ťažba štrkopieskov (12 zam.), Moruša centrum (15 zam.).

Miestne poľnohospodárske podniky (predtým JRD a ŠM) po roku 1989 prešli transformáciou a výrazne zredukovali výrobné kapacity, ako aj nároky na pracovnú silu. Poľnohospodárske podniky (Agra-Cak a Agroprodukt) dnes zamestnávajú menej ako pätinu pôvodného počtu pracovníkov (v roku 1989 pracovalo v tunajších poľnohospodárskych podnikoch asi 600 zamestnancov).

V poľnohospodárskej výrobe a spracovaní poľnohospodárskych výrobkov sa výrazne prejavuje sezónnosť prác, čo vplýva aj na stálosť pracovných miest. Len asi polovicu zamestnancov tvoria stáli pracovníci, zvyšok predstavujú brigádnici najímaní na letnú sezónu.

Vo verejných službách obce je asi 100 pracovných miest: opatrovateľská služba – 27 zam., ZŠ+MŠ – 61 zam., ďalšie pracovné miesta sú v zdravotnom stredisku, miestnych úradoch a príspevkových organizáciách.

Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2001 pracovalo vo verejnom sektore 663 obyvateľov, v súkromnom sektore 1225 obyvateľov.

Väčšina zamestnaných obyvateľov odchádza za prácou mimo obec. Podľa údajov z roku 2001 odchádzalo za prácou 1055 obyvateľov, čo predstavuje polovicu ekonomicky aktívnych obyvateľov. To znamená, že len asi tretina ekonomicky aktívneho obyvateľstva nachádza prácu v mieste bydliska, ostatní sú za prácou nútení cestovať, alebo sú bez zamestnania. Hlavnými cieľovými miestami odchádzky sú mestá Bratislava, kde smeruje asi 70-80% všetkých odchádzajúcich za prácou, v menšej miere aj Galanta, Sládkovičovo a Senec. Väčšina obyvateľov odchádzajúcich za prácou pracuje v priemysle (priemyselné podniky v Bratislave, Samsung v Galante), v stavebníctve a službách.

K 31. 5. 2005 bolo v obci evidovaných 153 nezamestnaných, čo predstavuje 8% ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Nezamestnanosť najviac postihuje vekové kategórie obyvateľov v pred dôchodkovom veku a mladých ľudí do 25 rokov bez pracovných skúseností. Oproti obdobiu pred 2 rokmi, keď bolo evidovaných asi 350-400 nezamestnaných ide o značný pokles. Tento pokles je však z väčšej časti spôsobený administratívnymi opatreniami (sprísnenie podmienok registrácie nezamestnaných). Podľa odhadov pracovníkov obce je bez zamestnania ďalších 150 – 200 ľudí – ide o dobrovoľne nezamestnaných a ľudí s príležitostnými príjmami.

Obec v spolupráci s NÚP vytvorila asi 50 pracovných miest na zapojenie dlhodobo nezamestnaných do pracovného procesu. Nezamestnaní sa podieľajú na úprave a čistení verejných priestorov, drobných stavebných prácach.

Previs ponuky voľných pracovných síl a orientácia miestneho hospodárstva na poľnohospodársku prvovýrobu je príčinou nízkych miezd. V miestnom poľnohospodárskom podniku (Agra-Cak) je priemerná mzda asi 10 tis. Sk, čo predstavuje asi 70-75% mzdovej úrovne v Trnavskom kraji.

Výskyt sociálno–patologických javov nepredstavuje závažnejší problém. Bezpečnostná situácia a počet drobných krádeží sa v obci znížil po zavedení poriadkovej služby v roku 2004.

2.6 Podnikateľské aktivity

Obec Veľké Úľany patrí medzi tradičné poľnohospodárske obce, čomu zodpovedá aj zameranie hospodárskej základne. Produkčné aktivity v poľnohospodárstve realizuje podnik Agra-Cak, ktorý v hospodárskom dvore v obci realizuje chov 450 ks hovädzieho dobytku (z toho 230 na výkrm, zvyšok tvoria dojnice). Spoločnosť vznikla transformáciou bývalého ŠM. Hospodárske dvory v Novom Dvore a Sedíne nie sú v súčasnosti využívané na poľnohospodársku výrobu. Okrem toho spoločnosť Agroprodukt sa zameriava na chov hydiny (120 000 brojlerov). Oproti minulosti došlo k výraznej redukcii najmä v segmente

živočíšnej výroby a presmerovaniu od veľkovýroby k malovýrobe. V obci dnes pôsobí viacero samostatne hospodáriacich roľníkov, hospodáriacich zväčša na výmere niekoľkých ha, najväčší obhospodaruje vyše 100 ha.

Na spracovanie a výkup poľnohospodárskych plodín sa špecializuje viacero podnikateľských subjektov – z nich najvýznamnejším je konzerváreň A&Z Rišňovský-Halász, Variatex s.r.o., bitúnok BIGU, pekáreň VUPEK.

K významnejším podnikom ďalej patria Universal Trading SR, a.s. (výroba jednorázových plienok a hygienických vložiek), stavebný podnik Tistav, s.r.o. a podnik špecializovaný na ťažbu štrkopieskov (Štrky a piesky, a.s. Sedín).

V posledných 10 – 15 rokov v obci pribudol väčší počet subjektov podnikajúcich v obchodných a drobných výrobných službách nepoľnohospodárskeho charakteru.

Typ integrovaného obchodného zariadenia reprezentuje nákupné centrum Moruša s 12 obchodnými prevádzkami a nákupné stredisko Jednota. V obci je ďalej 7 predajní potravín a rozličného tovaru (z toho niektoré v rámci rodinných domov), niekoľko predajní drogérie, predajne priemyselného tovaru, špecializované obchody ako papiernictvo, predajňa sklo-porcelán, textil, farby-laky a maliarske potreby, obuv, kancelársky nábytok.

Reštauračné a pohostinské služby poskytuje viacero zariadení rôznych typov – 3 reštaurácie (Enelin), 5 pohostinských zariadení, internetová kaviareň Kleopatra, discobar Tropicana a Kerkira pub (v areáli kúpaliska), cukráreň (Edi-mar), espresso (Moruša čárda). Ostatné nevýrobné služby: kozmetika, videopožičovňa, fotoateliér, záložňa, servis elektroniky a hracích zariadení, krajčírsky salón, čerpacia stanica pohonných hmôt Jurki.

V obci je viacero podnikateľov zameriavajúcich sa na remeselnú-výrobnú činnosť. Miestne prevádzky výrobných služieb: klampiarske práce, inštalácie VK plynu, autoservis (2x), výkup železa a farebných kovov, záhradnícke služby, stolárstvo, výroba žalúzií, nákladná doprava. Ostatní živnostníci, zväčša stavebné profesie, nemajú prevádzky vo Veľkých Úľanoch, ale pôsobia ako subdodávatelia pre externé stavebné firmy.

Širšie spektrum služieb a veľkokapacitné zariadenia maloobchodu sú dostupné v okolitých mestách.

2.7 Verejné a sociálne služby, zariadenia občianskej vybavenosti

V obci sú zastúpené všetky základné zariadenia sociálnej vybavenosti v oblasti školstva, zdravotníctva a verejnej správy. Z hľadiska priestorovej lokalizácie sú sústredené v centre obce, kde vytvárajú rozsiahlejšiu vybavenostnú zónu.

Školstvo reprezentujú dve plnoorganizované základné školy (1-9. ročník), s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským. ZŠ s vyuč. jazykom slovenským navštevuje v šk. roku 2004/05 308 žiakov, ZŠ s vyuč. jazykom maďarským 140 žiakov. V posledných rokoch rastie záujem o ZŠ slov. na úkor ZŠ maď., čo spôsobuje nerovnomernú vyťaženosť oboch zariadení a priestorové problémy ZŠ slov. V areáli ZŠ je telocvičňa a školská jedáleň.

V obci je materská škola, členená podľa vyučovacieho jazyka na MŠ slovenskú a maďarskú MŠ Mihálya Borsosa.

Úrady verejnej správy – obecný úrad, matričný úrad a stavebný úrad – sú centralizované v spoločnom objekte. V rámci zdravotného strediska sa nachádza lekáreň a ambulancie praktického lekára pre dospelých, detského lekára, 2 stomatólogov.

V obci sú 2 kostoly – rímskokatolícky a evanjelický. Cintorín je lokalizovaný v centrálnej časti obce.

Je tu požiarna zbrojnica s primeraným vybavením, požiarnu ochranu zabezpečuje dobrovoľný hasičský zbor.

V obci je kultúrne stredisko s knižnicou (20 tisíc zväzkov) a kinosálou s kapacitou 230 miest; väčšia spoločenská sála je aj v budove domu služieb. Menší kultúrny dom je v osade Hajmáš. Na námestí oproti kultúrnemu domu bolo vybudované otvorené javisko s tribúnou.

Opatrovateľskú službu vykonáva v súčasnosti 27 opatrovateliiek. Po ukončení prestavby bývalej budove materskej školy sa pripravuje zahájenie prevádzky sociálno-zdravotného zariadenia pre seniorov. Zariadenie bude slúžiť ako denný stacionár pre dôchodcov a v ďalšej etape ako hospic. Prevádzkovateľom je nezisková organizácia Domov na Polceste Horné Saliby.

Verejnoprospešné služby – odvoz a zber TKO, likvidáciu splaškových vôd, údržbu verejných priestranstiev a cintorína, prevádzkovanie závodnej jedálne – realizuje obecný Podnik verejnoprospešných služieb.

2.8 Kultúra a spoločenské dianie

V obci pôsobí viacero spolkov vyvíjajúcich aktivity v spoločenskej a kultúrnej oblasti:

- Červený kríž (organizuje odbery krvi)
- Združenie pre zdravotne ťažko postihnutých (usiluje sa o odstránenie stavebných bariér vo verejných objektoch)
- Miestna organizácia Matice slovenskej
- Miestna organizácia Csemadoku
- združenia poľovníkov (2 oddiely – Zlatý bažant, Sokol)
- dobrovoľný hasičský zbor
- Združenie na ochranu tradícií (organizuje gitarové krúžky, tanečné krúžky v tradičnom štýle, hostovanie súborov z Maďarska)

K najaktívnejším patria miestne organizácie Csemadoku a Matice slovenskej. Csemadok organizuje zájazdy do Maďarska, návštevy divadelných predstavení v Komárne, Győri a v Bratislave, Mikulášske posedenia s dôchodcami, plesy spojené s ochutnávkou vín a i.

Matica slovenská organizuje zájazdy do SND Bratislava, rybárske preteky, vedie tanečný súbor.

V obci žije viacero umelecky činných osobností – spisovateľ P. Száraz, operná speváčka A. Pónyová.

V obci pôsobí viacero súborov a hudobných telies:

- Spoločný dychový súbor Malý Dunaj (obce Veľké Úľany, Jelka, Hrubý Šúr)
- estrádna skupina Mákvirágok
- súbory moderného tanca F Dance Junior a F Dance Senior
- spevokol Klubu dôchodcov Zlatý dážď
- súbor mažoretiek (ZŠ maď.)
- tanečný klub (pri MO MS)

Prestíž si získala najmä tanečná škola F. Kováča, založená v roku 2000, ktorá má v okrem Veľkých Úľan v súčasnosti pobočky aj v ďalších obciach na okolí.

V oblasti kultúry a spoločenského života sa v roku 2005 konajú tieto najvýznamnejšie podujatia:

- apríl: Stavanie mája, ľudová veselica
- máj: Prvomájové oslavy, diskotéka
- máj: Súťaž „Kto čo vie?“
- máj: Spevácka playback show Karaoke
- máj: Ozvena (Tátika) – rozlúčková oslava detí materských škôl
- máj: Vystúpenie speváckych zborov v kostole
- máj: Okresná súťaž požiarnikov
- jún: Medzinárodné stretnutie dychových súborov
- august: Obecné dni
- september: Medzinárodné jazdecké preteky

K najvýznamnejším podujatiam patria Obecné dni, počas ktorých sa konajú trhy na námestí, prezentácie tradičných remesiel, kultúrny program na otvorenom javisku, súťaže vo varení, športové zápolenia.

Na významnejšie kultúrne a spoločenské podujatia prispievajú sponzorskými darmi aj miestni podnikatelia.

K obohateniu kultúrneho a spoločenského života prispievajú aj družobné styky s obcami Csabrendek a Jánossomorja (Maďarsko).

Miestne kultúrne stredisko (MKS) poriada pravidelné akcie – kurzy moderného a spoločenského tanca, výstavy výtvarného umenia, spoločné cvičenia pre ženy (kalanetika, erobik), besedy so spisovateľmi, návštevy divadelných predstavení. V letných

mesiacoch organizuje pre miestne deti Letný tábor nezbedníkov v 2 turnusoch. MKS je tiež správcom Domu ľudového bývania s expozíciami tradičného bývania.

V oblasti športu obec reprezentuje futbalové mužstvo súťažiacie v V. lige, dorastenecké mužstvo hrá v krajskej súťaži, žiacke mužstvo v okresnej súťaži. Futbalový oddiel má dlhú tradíciu, svoju činnosť neoficiálne začalo už v roku 1931. V 60. rokoch tu bol úspešný oddiel vzpieračov a stolných tenistov. V súčasnosti je aktívny strelecký oddiel.

2.9 Cestovný ruch a rekreácia

Podmienky pre rozvoj rekreácie a súčasné rekreačné využitie územia

Najvýznamnejšími rekreačno-športovými areálmi v obci sú kúpalisko a areál telovýchovnej jednoty, ktoré spolu vytvárajú rekreačnú zónu prístupnú z hlavnej cesty v smere od obce Jelka. Kúpalisko Modrá perla vybudované v roku 1973 má kapacitu 500 osôb. Vybavenie tvorí plavecký bazén (12 x 25 m) a detský bazén. V areáli sú ihriská pre volejbal, nohejbal, stolný tenis, detské ihriská a bar s kapacitou 160 stoličiek. V hlavnej budove sú ubytovacie kapacity s 12 lôžkami, v chatkách je 16 lôžok. Areál bol rekonštruovaný v rokoch 2000-2001.

V areáli telovýchovnej jednoty sa nachádzajú 2 futbalové ihriská, tribúna, šatne, sauna a ubytovňa v prevádzkovej budove (35 miest v 3, 4, a 5 lôžkových izbách). Komplex bol vybudovaný v 80. rokoch.

V južnej časti obce (pri ceste smerom na Nové Osady) sa nachádza dostihová dráha, kde sa každoročne konajú konské dostihy a v minulosti aj terénne preteky chrtov.

Pri osade Sedín je väčšia umelovytvorená vodná plocha, kvôli prebiehajúcej ťažbe štrku však nie je v súčasnosti možné jej rekreačné využitie. Po ukončení ťažby a rekultivácii okolia by pre blízkosť lužných lesov mohla byť atraktívnym rekreačným cieľom.

Okolie Malého Dunaja v katastri Veľkých Úľian, resp. Nových Osád nie je využité pre rekreačné účely z dôvodu nedostatočného prístupu k vode. Pre kúpanie, pikniky, táborenie sa využívajú vhodné miesta v katastri obce Jelka.

Rieka Čierna voda, ktorá tvorí severnú hranicu katastrálneho územia obce, je po realizácii vodohospodárskych úprav v pol. 20. stor. málo vhodná na rekreačné využitie. Isté možnosti poskytujú jej slepé ramená, kde sa upravujú priestory pre športový rybolov.

Analýza regionálnych aktivít v oblasti cestovného ruchu

V prípade uvažovaného rozvoja vidieckej turistiky je potrebné analyzovať zariadenia a aktivity cestovného ruchu, ako aj prírodné a kultúrne zaujímavosti okolitých obcí. Tieto znalosti sú potrebné pre zostavenie ponuky konkurencieschopnej s už existujúcimi aktivitami, resp. plánovanými rozvojovými zámermi ostatných obcí. Čím pestrejšia a bohatšia bude ponuka takýchto aktivít a turistických zaujímavostí, tým vyššia bude atraktivita celej oblasti, i jednotlivých obcí.

Cestovný ruch okresu Galanta je časovo obmedzený najmä na letnú turistickú sezónu, ktorá využíva teplé letá, skorý nástup jari a dlhé slnečné mesiace, ktoré predurčujú tento región ako mimoriadne vhodný pre letnú rekreáciu. Jej najvýznamnejšími atribútmi sú kúpanie, vodné športy, športový rybolov, letná poznávacia turistika. Strediská cestovného ruchu v okrese možno charakterizovať ako bodové rekreačné útvary v poľnohospodárskej krajine.

Cestovný ruch regiónu je postavený hlavne na využívaní prameňov termálnych vôd. V okolitých mestách a obciach sa nachádzajú viaceré termálne kúpaliská s celoročnou alebo sezónnou prevádzkou – termálne kúpalisko Vincov les pri Sládkovičove, kúpaliská v Horných Salibách a Diakovciach a novovybudované rozsiahle športovo-rekreačné centrum s celoročným využitím (aquapark Aquathermál v Senci). Kúpalisko v Kráľovej pri Senci je v súčasnosti mimo prevádzky, po plánovanej rekonštrukcii sa pripravuje jeho opätovné otvorenie.

Ako prírodné kúpaliská sa využívajú početné štrkoviská, ktoré vznikli po vyťažení materiálu. Najznámejším a najlepšie vybaveným areálom sú Slnečné jazerá v Senci. Areál disponuje pieskovými a trávnatými plážami, lodenicou, športovými ihriskami, požičovňami športových potrieb, ubytovacími a stravovacími kapacitami. V amfiteátri sa konajú početné kultúrne akcie (napr. festival Kultúrne leto). Na kúpanie sa využívajú aj materiálové jamy v okolí Pustých Úľian a Čiernej Vody.

Ďalšími potenciálne významnými formami cestovného ruchu v regióne sú aktivity viazané na kultúrno-historické zaujímavosti, ktoré možno zhrnúť pod pojem poznávací turizmus. V rámci poznávacieho turizmu sa dunajskostredsko-galantská oblasť môže orientovať na architektonické pamiatky – sakrálne alebo svetské, ľudovú architektúru, ľudové umenie a folklór, technické pamiatky.

Pre identitu regiónu sú dôležité zachované objekty ľudovej architektúry, ktorú okrem tradičných ľudových domov reprezentuje zrekonštruovaný vodný kolový mlyn so skanzenom roľníckeho náradia v Jelke. V okolí sú aj ďalšie vodné mlyny (Tomášikovo, Jahodná, Dunajský Klátov). K ďalším významným pamiatkovým objektom okresu Galanta patria pôvodne románske kostoly v Čiernom Brode-Hegyí, Jelke, Malej Mači a v Gáni, ľudový dom v Matúškove, kaštiele v Galante a v Seredi.

Špecifickou formou poznávacieho turizmu kombinovaného so športovou aktivitou je cykloturistika. Topografické podmienky (rovinatý terén) umožňujú uskutočňovať nenáročné túry s východiskami z okolitých miest. Infraštruktúra (cyklotrasy) nie je v regióne vybudovaná, je možné však využiť vedľajšie trasy a poľné cesty.

Medzi ďalšie aktivity atraktívne z hľadiska cestovného ruchu možno zaradiť:

- motokros (Sládkovičovo)
- jazdectvo (okrem Veľkých Úľian aj Veľký Grob)
- agroturistika + kone (Hrubá Borša)
- strelnica (Kajal, Abrahám)

- rybolov (Veľký Grob – rbníky, areál Vincov les, Čierna Voda)

Ubytovacie kapacity v okrese Galanta sa nachádzajú vo väčšom počte menších zariadení. Spolu je v okrese 21 ubytovacích zariadení s celkovou kapacitou 1205 lôžok, z toho 2 hotely s počtom lôžok 149, ostatné lôžka sú v penziónoch. Mnohé zariadenia sú lokalizované v nadväznosti na termálne kúpaliská a rekreačné areály (napr. ubytovacie zariadenie Vincov les – 160 lôžok v 40 chatkách).

2.10 Bytový fond

Značnú časť stavebného fondu v obci Veľké Úľany tvoria obytné budovy. Ide o prevažne tradičné malopodlažné rodinné domy, zastúpené sú aj bytové domy, v ktorých je spolu 7 % bytov. Vo výstavbe je bytový dom s 24 bytovými jednotkami.

Pri porovnaní s priemernými hodnotami za okres Galanta sa zistilo, že bytový fond v obci Veľké Úľany má vyšší plošný štandard, najmä na základe kritérií veľkosti obytnej plochy, počtu obytných miestností, ako aj počtu osôb na 1 obytnú miestnosť. Oproti okresnému priemeru je však výrazne nižšie percento bytov s ústredným kúrením (31,6%), vybavenie kúpeľňou alebo sprchovým kútom je nadpriemerné (94,2%).

Podiel neobývaných bytov predstavuje 11% z celkového počtu bytov. Ide zväčša o objekty v nevyhovujúcom technickom stave, nespôsobilé na bývanie, prípadne využívané pre iné účely. Predpokladá sa, že neobývané a staršie byty s nižším štandardom budú postupne rekonštruované a využité pre individuálnu rekreáciu. Časť pôvodne obytných domov sa už využíva ako rekreačné chalupy.

V posledných rokoch záujem o stavebné pozemky na výstavbu rodinných domov v obci rastie. Zvyšujúci sa záujem o bývanie vo vidieckych sídlach nachádzajúcich sa v prijateľnej vzdialenosti od veľkých miest súvisí s aktuálnymi suburbanizačnými tendenciami, ktoré sa v posledných rokoch prejavujú aj v okolí na Slovensku, v okolí väčších miest. Z tohto hľadiska má obec Veľké Úľany dobrú perspektívu stať sa jednou z cieľových lokalít prisťahovania nových obyvateľov. Rozhodujúcimi faktormi, od ktorých závisí atraktivnosť lokality pre bývanie, sú dobré dopravné spojenie, vybudovaná infraštruktúra, kvalita životného prostredia, možnosť bývania vo vlastnom rodinnom dome.

Vymedzenie vhodných plôch pre výstavbu rodinných domov je predmetom riešenia pripravovaného územného plánu obce.

Počet domov a bytov

	Velké Úľany	Nové Osady	Spolu
domy spolu			1348
trvale obývané domy	1133	61	1194
z toho rodinné domy			1167
neobývané domy			152
byty spolu			1417
trvale obývané byty spolu	1180	69	1249
z toho v rodinných domoch	1105	59	1164
neobývané byty spolu			159

Štandard bytov a úroveň bývania

priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 trvale obývaný byt	3,33
priemerný počet m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	76,10
priemerný počet obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	3,83
priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 obytnú miestnosť	0,87
priemerný počet m ² obytnej plochy na osobu	22,9
podiel trvale obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami	89,8%
podiel trvale obývaných bytov vybavených ústredným kúrením	31,6%
podiel trvale obývaných bytov vybavených kúpeľňou alebo sprch. kútom	94,2%

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

2.11 Technická infraštruktúra

Domácnosti sú zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu, ktorý je vybudovaný v celej obci Velké Úľany. Zásobovanie obyvateľov osád je z verejných studní. Rozvody vody sú napájané z vodného zdroja Jelka.

Obec má vybudovanú čistiareň odpadových vôd, nemá však vybudovanú kanalizačnú sieť. Splaškové odpadové vody z domácností sú zachytávané v domových žumpách a likvidujú sa odvozom do mechanicko-biologickej čistiarne odpadových vôd situovanej v nadväznosti na areál živočíšnej farmy, kde sú prečisťované a odvádzané výtlačným potrubím do toku Čierna voda. Terajší systém likvidácie komunálnych odpadových vôd a vôd zo živočíšnej výroby je nedostatočný, ohrozuje životné prostredie hlavne v oblasti ochrany podzemných a povrchových vôd. Výstavba podtlakovej splaškovej kanalizácie je projekčne pripravená na realizáciu.

Obec Velké Úľany je plynofikovaná. Výstavba miestnych strednotlakových rozvodov bola realizovaná od roku 1973. Osady Hajmáš a Sedín nie sú plynofikované a vzhľadom k nízkemu počtu obyvateľov nie je výstavba miestnych rozvodov rentabilná. Zemný plyn využíva asi 91,5% zariadení občianskej vybavenosti a domácností na vykurovanie, varenie a prípravu teplej úžitkovej vody.

Zásobovanie elektrickou energiou je riešené vonkajšími vedeniami vysokého napätia – 22 kV odbočujúcimi z kmeňového vedenia. Nízkonapäťová sieť v obci je zásobovaná prostredníctvom distribučných transformačných staníc.

Úroveň technickej infraštruktúry možno hodnotiť ako priemernú. Významným limitom rozvoja je absencia kanalizácie, po jej vybudovaní sa vyhliadky obce pre ďalší rozvoj výrazne zlepšia.

2.12 Dopravná infraštruktúra

Obec Veľké Úľany má výhodnú polohu voči hlavným dopravným koridorom nadregionálneho významu, najmä ceste I. triedy č. I/62 Bratislava – Nitra, resp. Bratislava – Nové Zámky. Na túto cestu je napojená prostredníctvom štátnej cesty II. triedy č. II/510 Slákovičovo – Zlaté Klasy s prepojením na Šamorín a Most na Ostrove. Cesta prechádza stredom obce a tvorí hlavnú komunikačnú os v jej prietahu zastavaným územím v dĺžke 2,5 km. Na tejto trase sa nachádzajú viaceré líniové nedostatky – nedostatočné polomery zákrut a kolízne body (križovanie peších ťahov).

Spojenie s okolitými obcami a miestnymi časťami Hajmáš a Sedín zabezpečujú cesty III. triedy, ktoré sa v centre obce napájajú na cestu II. triedy. Ide o št. cestu č. III/57214 Veľké Úľany – Kostolná pri Dunaji a št. cestu č. III/5727 Veľké Úľany – Čierna Voda. Ďalšie spevnené cesty v katastrálnom území majú charakter účelových komunikácií a vzhľadom k technickému stavu vozovky sú využívané iba poľnohospodárskymi mechanizmami (spojnica Veľké Úľany – Čierny Brod).

Ostatné miestne komunikácie tvoria všesmerovú sieť ulíc s vyústením na komunikácie vyššieho rádu. Až na niektoré kratšie úseky sú spevnené. Miestne komunikácie sú zväčša zokruhované, vyskytujú sa však aj slepé ulice, ktoré sú z hľadiska požiadaviek požiarnej bezpečnosti nevyhovujúce.

Chodníky pre peších sú vedené pozdĺž hlavných komunikácií (prietah cesty II. a III. triedy), v niektorých úsekoch však v nevyhovujúcej šírke a kvalite. Centrálné námestie obce je riešené ako peší priestor s perspektívou jeho funkčnej a estetickej valorizácie podľa pripravovaného projektu.

Z pohľadu obyvateľov (dotazníkové prieskumy) sú ako hlavné problémy v oblasti dopravy vnímané nasledovné:

- vysoká intenzita a rýchlosť tranzitnej dopravy po hlavnej komunikácii a jej trasovanie cez stred obce
- vjazd ťažkých nákladných automobilov do ulíc nižších funkčných tried

Infraštruktúra pre cyklistickú dopravu nie je vybudovaná, napriek tomu, že bicykel je využívaným dopravným prostriedkom a v okolí sú tiež vhodné podmienky pre rozvoj cykloturistiky.

Väčšie parkoviská sa nachádzajú v centre obce a pri zariadeniach občianskej vybavenosti s vyššími špičkovými kapacitami – pri kúpalisku a športovom areáli.

Verejnú osobnú dopravu zabezpečuje SAD Bratislava na linke Veľké Úľany – Bratislava (počet spojov v pracovných dňoch je 15, resp. 19 v opačnom smere) a SAD Dunajská Streda na linke Galanta – Veľké Úľany. Možno konštatovať, že napriek súčasnému trendu nárastu podielu individuálnej automobilovej dopravy pri ceste do zamestnania je udržanie dostatočného počtu spojov dôležité hlavne pre nižšie príjmové skupiny, deti a študentov dochádzajúcich za vzdelaním a obyvateľov, ktorí nevlastnia osobný automobil.

2.13 Životné prostredie

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí územie Trnavského kraja k zaťaženým oblastiam. Kvalita ovzdušia v celom okrese sa zlepšila ukončením výroby v Niklovej hute v Seredi v roku 1993. V súčasnosti sa na území okresu nachádzajú len menšie zdroje znečistenia ovzdušia. Na znečistení ovzdušia sa podieľajú najmä emisie transportované zo vzdialenejších zdrojov – priemyselných podnikov Bratislavy. Znečistenie ovzdušia spaľovaním tuhého paliva bolo eliminované prechodom väčšiny domácností na plynné palivo po vybudovaní stredotlakových a nízkotlakových rozvodov zemného plynu v celej obci. Možno konštatovať, že v súčasnosti sú lokálne zdroje znečistenia zanedbateľné.

Zväčša odlesnené územie je intenzívne poľnohospodársky obrábané. Plochy ornej pôdy tvoria celkovo viac ako 90% z celkovej výmery katastrálnych území. Z toho vyplýva zvýšená miera znečistenia pôdy v dôsledku hnojenia a chemického ošetrovania pestovaných plodín. Hospodárenie na rozsiahlych pôdnych celkoch vystavuje územie zvýšenému výskytu veternej erózie. Dôsledkami sú zníženie úrodnosti pôdy, ohrozenie jarných výsevov a zaťaženie prostredia zvýšenou prašnosťou.

Nedostatok zelene v poľnohospodárskej krajine čiastočne vyvažuje zeleň v zastavanom území. Okrem rozptýlenej a líniovej zelene sa v zastavanom území nachádza aj niekoľko väčších či menších plôch zelene. Priamo v centre obce je rozsiahly cintorín a verejný park. Ďalšie plochy zelene sú okolo bagroviska, v areáli kalvárie a v blízkosti dostihovej dráhy. Zachovanie tejto zelene je dôležité nielen z ekologických a hygienických dôvodov, ale aj z estetického a kompozičného hľadiska. Kompaktnejšie lesné plochy sa ďalej nachádzajú pozdĺž Malého Dunaja, kde plnia funkciu regionálnych biocentier a biokoridorov.

V katastrálnom území Nové Osady prebieha ťažba štrkopieskov s perspektívou ďalšieho rozširovania ťažobných plôch do lokality severovýchodne od osady Hajmáš.

Pri ochrane životného prostredia vypomáha poľovnícke združenie, ktoré popri starostlivosti o zver uskutočňuje čistenie chotára a obnovu zelene.

Obec má vypracovaný Program odpadového hospodárstva. Odpad sa vyváža na centrálnu skládku v obci Čierna Voda – lokalita Kerekút. Odvoz zabezpečuje obecný podnik verejnoprospešných služieb. Celkové množstvo odpadu za rok 2000 bolo 2060,5 ton. V obci sa v posledných rokoch zavádza separovaný zber papiera, skla a plastov. Odpad sa triedi do plastových vriec, kontajnery nie sú zavedené. Separovaný zber sa realizuje v spolupráci s Technickými službami mesta Sládkovičovo. Na severozápadnom okraji obce sa nachádza skládka komunálneho odpadu, ktorá je v súčasnosti uzatvorená. Na rekultiváciu skládky je vypracovaný projekt.

Podrobná analýza súčasnej krajinnej štruktúry, vrátane identifikácie negatívnych (stresových) faktorov a návrhu systému ekologickej stability je spracovaná v rámci krajinnoekologického plánu.

2.14 Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy, komunikácia s verejnosťou

Vo funkčnom období 2002–2006 má obecné zastupiteľstvo 11 členov. Schôdze sa konajú spravidla 1x za mesiac. Vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu plnia poradnú funkciu nasledujúce odborné komisie:

- komisia pre organizáciu obecnej samosprávy
- finančná komisia (správa majetku, poľnohospodárstvo, vodné hospodárstvo)
- komisia sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti
- komisia pre kultúru a školstvo
- komisia pre šport a mládež
- komisia pre výstavbu, cestovný ruch a životné prostredie
- komisia pre verejný poriadok

Činnosť obecného úradu administratívne zabezpečuje 7 zamestnancov. Obec je tiež sídlom matričného a stavebného úradu s pôsobnosťou aj pre obec Jánovce.

Komunikácia s obyvateľmi sa uskutočňuje prostredníctvom obecného rozhlasu a tlačeneho periodika s názvom Veľkoúľanský obzor, vydávaného od roku 1996, obnoveného roku 2000. Na obecnom úrade je inštalovaná špeciálna schránka, do ktorej môžu obyvatelia prispievať vlastnými názormi, pripomienkami a námetmi. Informácie o obci sú publikované aj na neoficiálnej internetovej stránke, ktorá obsahuje len základné údaje všeobecného rázu.

V roku 2004 sa vo všetkých 1300 domácnostiach realizovala anketa zameraná na identifikovanie priorít obyvateľov pri využití prostriedkov zo štrukturálnych fondov. U obyvateľov získali najväčší ohlas nasledujúce zámery:

- vybudovanie kanalizácie
- vytvorenie bezpečného detského ihriska a priestoru pre cyklistov a inline-korčuliarov,
- zriadenie bankomatu
- zlepšenie pohrebného servisu a obradov
- zvýšenie bezpečnosti dopravy – umiestnením dopravných zrkadiel, obmedzenie rýchlosti
- zriadenie domu dôchodcov a výstavba jednoizbových bytov
- úprava okolia jazera (okolo Bágrovej ul.) a viac lavičiek
- bezbariérový prístup do verejných budov

- rekultivácia smetiska a separovaný zber odpadu
- úprava tržnice a okolia

Uvedené zámery sú zohľadnené aj pri stanovení rozvojových priorít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Úľany.

2.15 Majetková a rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu na financovanie kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Doterajší systém delby prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov:

- počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, upraveného veľkostným koeficientom - veľkostný koeficient pre obce od 2000 do 5000 obyvateľov je 0,52 (váha 32%)
- počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci (váha 23%)
- počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení (váha 40%)
- počet obyvateľov v dôchodkovom veku (váha 5%)

Ďalšie zmeny sa týkajú miestnych daní a poplatkov. Obce ďalej získali výrazne vyššie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Rozpočtové príjmy boli v roku 2004 vo výške 49,76 mil. Sk, po aplikácii nových pravidiel sa počíta so zvýšením príjmov obecného rozpočtu v roku 2005 na 69 mil. Sk.

V roku 2004 hospodárila obec Veľké Úľany s prebytkovým rozpočtom. Plnenie príjmov bolo na úrovni 101,80%, čerpanie výdavkov – 92,45%. Prebytok vo výške 2,27 mil. Sk bol využitý sčasti na tvorbu rezervného fondu ako zdroj finančných prostriedkov na ďalšie rozpočtové obdobie.

Úverové zaťaženie obce je primerané možnostiam plnenia úverových záväzkov. Do roku 2007 vyplýva z leasingovej zmluvy povinnosť splátok nákupu vozidla na zber TKO, ďalej je evidovaný krátkodobý úver splatný do 04/2005 vo výške 2,51 mil. Sk a dlhodobý úver zo ŠFRB vo výške 4,77 mil. Sk.

V štruktúre príjmov upraveného rozpočtu na rok 2004 majú rozhodujúci podiel transfery na školstvo, ktoré tvoria až 33% rozpočtových príjmov. Ďalšiu významnú položku tvoria podielové dane (dane z príjmu fyzických a právnických osôb), ktoré predstavujú 16% príjmov. V rámci príjmov za rok 2004 sú vykazované aj úvery na obnovu Kalvárie a výstavbu bytových domov, ktoré predstavujú 18% príjmov.

Dôležitým ukazovateľom vitality hospodárstva obce je pomer vlastných zdrojov (daň z nehnuteľností, miestne poplatky, príjmy z predaja a prenájmu majetku) k cudzím

zdrojom (transfery zo štátneho rozpočtu, granty, úvery). Tento ukazovateľ je 39 : 61 v prospech cudzích zdrojov (rozpočet za rok 2004).

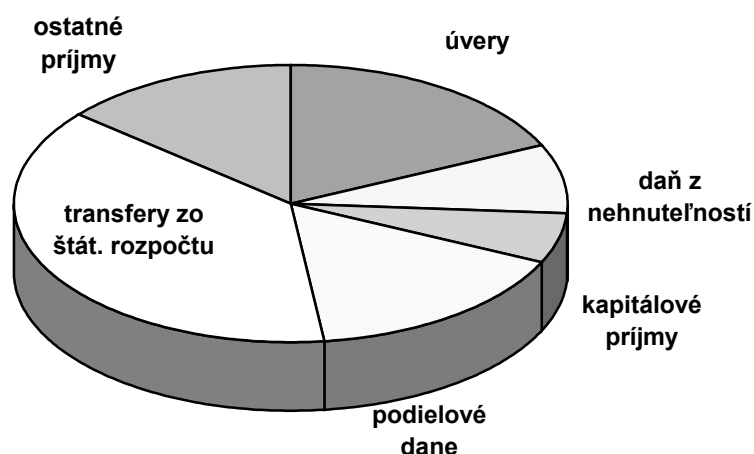
Značný podiel výdavkov za rok 2004 bol vynaložený na zabezpečovanie verejnoprospešných služieb, významnú časť však predstavovali aj výdavky na investičnú činnosť. Kapitálové výdavky predstavovali 35% všetkých výdavkov.

V rozpočte na rok 2005 sa ráta s výdavkami vo výške 69 mil. Sk. Kapitálové výdavky budú smerovať na výstavbu bytových domov, rekonštrukcie verejných budov (OcÚ, MŠ), obstaranie územnoplánovacej dokumentácie a i.

Z uvedenej analýzy vyplýva, že obecný rozpočet poskytuje určitý priestor pre financovanie rozvojových zámerov verejnoprospešného charakteru. Je však potrebné hľadať aj externé zdroje - súkromné investície, granty a príspevky z podporných programov.

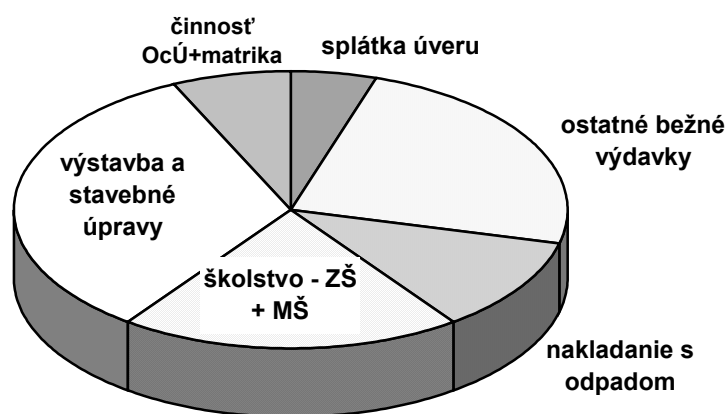
Štruktúra príjmov podľa rozpočtu na rok 2004 (v tis. Sk)

Položka	Rozpočet	Plnenie
Bežné príjmy spolu	36226	36938
Transfer obciam na samosprávne funkcie	1361	1366
Transfer od Úradu práce	284	324
Transfer na školstvo	16509	16509
Granty	137	136
Daň z príjmov FO	6634	6638
Daň z príjmov PO	1427	1391
Daň z pozemkov	2648	2955
Daň zo stavieb	1392	1265
Daň z bytov	8	8
Daň za psa	51	52
Daň za zber komunálneho odpadu	2052	1943
Daň za užívanie verejného priestranstva	150	157
Podiel z cestnej dane	940	935
Ostatné daňové príjmy	68	62
Správne poplatky	714	1051
Príjmy z prenájmu nehnuteľností	1670	1967
Ostatné nedaňové príjmy	179	179
Kapitálové príjmy spolu	2823	2991
Příjem z predaja nehnuteľností	787	757
Transfer na školskú jedáleň	0	198
Dotácia SAPARD	1686	1686
Transfer na MKS, OcÚ	350	350
Finančné operácie (úver)	9832	9832
Spolu príjmy	48881	49761

Štruktúra výdavkov podľa rozpočtu na rok 2004 (v tis. Sk)

Položka	Rozpočet	Plnenie
Bežné výdavky spolu	18379,5	18272
Činnosť obecného úradu	2023	2006
Oprava ciest, chodníkov	138	138
Nakladanie s odpadmi	3486	3472
Údržba a prevádzka verejného osvetlenia, nákup svietidiel	1563	1556
Bývanie a občianska vybavenosť	684	596
Rekreácia a šport	443	483
Zdravotníctvo	240	206,4
Kultúrny dom, ostatné činnosti v kultúre	1493	1457
Transfery neziskovým organizáciám	34	23,2
Vysielacie a vydavateľské služby	74	95
Materská škola	68	67
Základná škola	5995	6072
Zariadenia soc. služieb, klub dôchodcov	68	61,2
Opatrovateľská služba	1196	1170,2
Matrika, iné všeobecné služby	294	278
Verejný poriadok	370	375,4
Požiarna ochrana	100	78
Splátky úrokov	80	108
Sociálne dávky ZŤP	30	30
Kapitálové výdavky spolu	11135	11083,3
Nákup softvéru a výpočtovej techniky	58	57
Prípravná a projektová dokumentácia	118	112,5
Prístavby a stavebné úpravy MKS, kúp., VPS	664	631
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	260	260
Nákup nehnuteľností	527	527
Výstavba nájomných bytov	4773	4773
Stavebné úpravy - Kalvária	4735	4722
Finančné operácie – splátka úveru	4129	1750
Spolu výdavky	33643,5	31105,3

Celková hodnota majetku v obecnom vlastníctve je 86 mil. Sk. Ide predovšetkým o objekty občianskej vybavenosti a prislúchajúce pozemky, vrátane areálu kúpaliska, ornú pôdu, strojový park podniku verejnoprospešných služieb. Obec ďalej vlastní 44% podiel na hodnote skládky TKO Čierna Voda – Kerektó.

Obec je zriaďovateľom a prevádzkovateľom 2 príspevkových organizácií – Miestne kultúrne stredisko a Podnik verejnoprospešných služieb.

3. Analýza hlavných faktorov rozvoja a kľúčových disparít

3.1 SWOT analýza

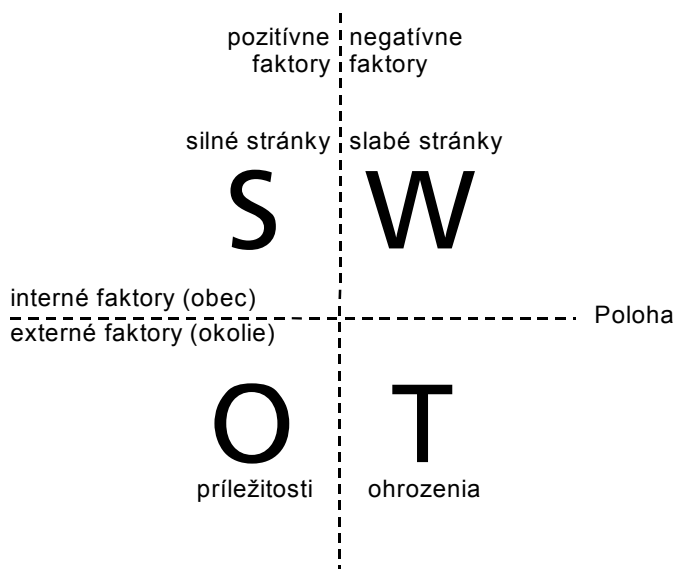
SWOT analýza poskytuje celkový pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by využitovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, vyvolávajúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Jednotlivé položky v SWOT analýze sú kvantifikované prostredníctvom bodového systému, priradením bodových hodnôt, ktoré vyjadrujú mieru ich závažnosti (*, **, ***). Pri kvantifikácii boli využité aj výsledky dotazníkových hodnotení. Položky s najvyššími bodovými hodnotami (***) potom predstavujú hlavné faktory rozvoja, resp. kľúčové disparity.

Princíp SWOT analýzy

3.1.1 Analýza interného prostredia obce

Silné stránky (S)

- dobré dopravné spojenie autobusovými linkami s Bratislavou (***)
- široká ponuka v oblasti služieb a maloobchodu (***)
- dostatočne diverzifikovaná hospodárska základňa obce - väčší počet malých podnikov rôzneho zamerania (***)
- zachované historické pamiatky a časti zástavby (***)
- bohatý kultúrny a spoločenský život (***)
- aktívna činnosť viacerých umeleckých súborov a spolkov (**)
- vybavenosť je sústredená v centre obce (**)
- existujúca infraštruktúra pre rekreáciu a cestovný ruch - kúpalisko, areál TJ (**)
- prispôsobivosť pracovnej sily, ochota obyvateľov k podnikaniu (**)
- nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia (**)
- zachované tradície umeleckých a výrobných remesiel (*)
- intenzívna spolupráca obce so športovým klubom (*)
- verejné priestory sú pomerene čisté a upravené (*)
- rozsiahle katastrálne územie (*)
- nekonfliktné spolunažívanie obyvateľov slovenskej a maďarskej národnosti (*)
- pomerne nízka miera nezamestnanosti (*)
- aktívny a zodpovedný prístup miestnej samosprávy (*)
- fungujúca poriadková služba v obci (*)

Slabé stránky (W)

- chýbajúca splašková kanalizácia (***)
- pracovné príležitosti v obci a v okolí založené najmä na sezónnych prácach (**)
- počet pracovných príležitostí v obci nepokrýva potreby ekonomicky aktívneho obyvateľstva (**)
- výrazná redukcia výroby a zamestnanosti v sektore poľnohospodárstva v uplynulom období (**)
- priestorovo a architektonicky nedoriešené námestie v centre obce (**)
- obmedzené možnosti získania bývania pre mladé rodiny (**)
- relatívne nízka úroveň miezd - v porovnaní s celoštátnym a krajským priemerom (**)

- nízka dostupnosť moderných informačných a komunikačných technológií - rýchly internet, káblová televízia (*)

3.1.2 Analýza externého prostredia obce

Príležitosti (O)

- výhodná poloha obce v regióne s dynamickým ekonomickým rozvojom – na osi Bratislava – Galanta (***)
- možnosť dennej dochádzky obyvateľov obce za zamestnaním do Bratislavy
- posilnenie trendu prisťahovania nových obyvateľov (***)
- vznik nových pracovných príležitostí v nových priemyselných podnikoch v Galante (***)
- popredné postavenie v sídelnej hierarchii vo vzťahu k okolitým vidieckym obciam (***)
- vznik vysokej školy v Sládkovičove zameranej na verejnú správu a sociálnu prácu (***)
- predpoklad koncepčného územného a stavebného rozvoja obce po dokončení ÚPN obce (**)
- vhodné podmienky pre rozvoj rekreačných funkcií viazaných na poľnohospodárstvo v Nových Osadách – agroturistika (**)
- atraktívne prírodné prostredie v blízkosti Malého Dunaja (**)
- možnosti získania ďalších zdrojov pre rozvoj obce zo štrukturálnych fondov (**)
- potenciál lokalizácie nových výrobných aktivít do nevyužívaných hospodárskych dvorov (**)
- medziobecná spolupráca v rámci združenia obcí (**)
- zdroje nerastných surovín – štrky a piesky, pitná voda (*)
- využitie nezamestnaných pri úpravách a zveľadovaní obce (*)
- možnosť samozásobenia agrárnymi produktmi pre slabšie sociálne skupiny a v prípade krízových období (*)

Ohrozenia (T)

- prehĺbovanie krízy poľnohospodárstva v regióne (zvlášť zeleninárstva) v dôsledku konkurencie zahraničnej produkcie (***)
- odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou na väčšie vzdialenosti a súvisiace negatívne sociálne dôsledky (***)

- neúnosné zvyšovanie nákladov na dochádzku do práce v dôsledku rastu cien pohonných hmôt a cestovného (**)
- nepriaznivá demografická štruktúra prisťahovaných obyvateľov – staršie vekové skupiny, ekonomicky neproduktívne obyvateľstvo (**)
- trvalý odlev ekonomicky aktívnej zložky obyvateľstva do väčších miest (**)
- nedostatok prostriedkov na realizáciu rozvojových zámerov (**)
- konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a obyvateľov (**)
- stagnácia reálnych príjmov (*)
- nerovnomerné rozloženie rozvoja v rámci územia obce – prehlbovanie zaostávania osád (*)
- nedostatok stavebných pozemkov pre bytovú výstavbu a vysoké ceny pozemkov (*)
- opustenie vidieckeho štýlu života v dôsledku posilnenia orientácie sociálnych a ekonomických väzieb obyvateľstva na mesto (*)
- kriminalita obyvateľov okolitých obcí (*)

3.2 Analýza problémov

Analýza problémov pomenúva hlavné nedostatky (disparity), na riešenie ktorých sa treba zamerať. Vychádza zo SWOT analýzy a dopĺňa ju o ďalšie faktory, ktoré neboli zaradené medzi slabé stránky a ohrozenia. Jednotlivé položky analýzy problémov sú kvantifikované, pri použití rovnakého systému ako v prípade SWOT analýzy. Výsledky analýzy sú dôležité pre stanovenie kľúčových oblastí, ktoré vyžadujú prioritné riešenie a výber vhodných projektov, aktivít a opatrení, ktoré by tieto problémy pomohli eliminovať.

Problémy vyžadujúce riešenie v oblasti fyzickej infraštruktúry:

- nie je vybudovaná splašková kanalizácia (***)
- nie je riešené odvádzanie zrážkových vôd – neprietočnosť koryta Ereču (***)
- chýbajúca krytá športová hala s dostatočnými rozmermi (***)
- intenzívna tranzitná doprava prechádza celým zastavaným územím obce (**)
- verejné budovy (MKS, OcÚ) nie sú stavebne prispôsobené nárokom osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu (**)
- niektoré miestne komunikácie sú v zlom technickom stave (*)
- nedostatok pozemkov pre bytovú výstavbu (*)
- nedostatočné ubytovacie kapacity (*)

Problémy vyžadujúce riešenie v životného prostredia:

- nerekvitovaná skládka odpadu v situovaná blízkosti obytnej zástavby a v rámci ochranného pásma významného vodného zdroja (***)
- plochy zelene nie sú upravené pre účely oddychu a nenáročných športových aktivít (**)
- nešetrný prístup niektorých obyvateľov k životnému prostrediu - nelegálne vypúšťanie odpadových vôd, ukladanie odpadu (*)

Problémy vyžadujúce riešenie v sociálnej oblasti:

- počet pracovných príležitostí nepokrýva potreby ekonomicky aktívneho obyvateľstva, značná časť pracovných miest má sezónny charakter (**)
- mladé rodiny majú málo možností získať v obci finančne dostupné bývanie (**)

Problémy vyžadujúce riešenie v oblasti prezentácie obce:

- chýba informačný systém – informačné a navigačné tabule (***)
- priestorovo a architektonicky nedoriešené námestie v centre obce (***)
- zastarané názvy ulíc späté s predchádzajúcim spoločenským zriadením – Leninova, ul. Š. Majora, Fučíkova, ul. Kpt. Nálepku, M. Lieskovského, Z. Fábryho (*)
- obec nemá oficiálnu internetovú prezentáciu (*)

3.3 Audit zdrojov

Audit zdrojov je kvalitatívnou sumarizáciou informácií o jednotlivých sektoroch a oblasti života obce (kap. 2). Zdroje sú v zmysle zvolenej metodiky (kap. 1.2) členené do 3 skupín – na prírodné, ekonomické+materiálne a ľudské zdroje. V nasledujúcom prehľade sú vymenované zdroje s najväčším potenciálom využitia pre ďalší rozvoj. Ide o dôležité faktory rozvoja, ktoré boli uvedené v rámci analýzy silných stránok a príležitostí doplnené o ďalšie faktory.

Prírodné zdroje

- teplé podnebie (obec sa nachádza v najteplejšej oblasti v rámci SR) priaznivé z hľadiska poľnohospodárskej výroby, letnej rekreácie a nárokov na spotrebu energie na vykurovanie
- vysoká úrodnosť pôdneho fondu (prevládajú pôdy 1. a 2. skupiny kvality podľa klasifikácie úrodnosti pôd na základe bonitných pôdno-ekologických jednotiek) a vysoký podiel ornej pôdy (vyše 90%) na celkovej výmere poľnohospodárskeho pôdneho fondu
- zdroje stavebných materiálov – štrk a piesok a vhodné podmienky pre ich ťažbu

- zdroje pitnej vody (využívané vodným zdrojom Jelka na rozhraní k.ú. Jelka a k.ú. Veľké Úľany)
- atraktívne prostredie v blízkosti Malého Dunaja predstavuje potenciál rozvoja rekreácie a cestovného ruchu
- prírodné prostredie (Malý Dunaj s pásom lužných lesov) je zdrojom biodiverzity a zlepšuje ekologickú stabilitu okolitej poľnohospodárskej krajiny

Ekonomické a materiálne zdroje

- rozpočet obce umožňuje realizáciu investičných akcií menšieho rozsahu
- materiálno-technická báza základnej občianskej vybavenosti (budovy + vybavenie)
- vybudovaná základná energetická a telekomunikačná infraštruktúra
- vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou
- existujúce napojenie na nadradený dopravný systém štátnych ciest a vybudovaná sieť miestnych komunikácií
- veľký počet podnikateľských subjektov reprezentujúcich široké spektrum odvetví výroby a služieb
- nevyužívané hospodárske dvory umožňujúce lokalizáciu nových výrobných aktivít
- prispievajú miestni podnikatelia na kultúrne a spoločenské podujatia
- do produkčných aktivít sa zapája väčšina domácností – pestovanie ovocia a zeleniny a chov domácich zvierat pre vlastnú potrebu

Ludské zdroje

- obyvatelia participujú na kultúrnom a spoločenskom živote obce
- udržiavanie tradičných remeselných a umeleckých činností
- v obci sú aktívni organizátori kultúrnych podujatí a aktivisti pracujúci s mládežou
- v obci pôsobí široké spektrum remeselne zdatných obyvateľov
- reprodukčný potenciál obyvateľstva sa stabilizuje
- dobrá práca miestnej samosprávy (vyplýva z výsledkov dotazníkového prieskumu)

4. Stratégia rozvoja obce

4.1 Globálne ciele a kľúčové oblasti

Kľúčové oblasti sú oblasti vnútorne súvisiacich problémov, riešenie ktorých je významné pre dlhodobý rozvoj mesta a vyžaduje sústredenú pozornosť. Sú prioritami, reprezentujúcimi hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory zo strany obce.

Analýzy a diskusie o problémoch a rozvojových potenciáloch obce Veľké Úľany viedla k identifikácii 5 hlavných oblastí, ktorými sa podrobne zaoberajú nasledujúce časti strategického plánu.

Ide o nasledujúce kľúčové oblasti:

A – Životné prostredie a kvalita života

B – Infraštruktúra a verejné stavby

C – Prezentácia a imidž obce

D – Služby pre obyvateľov a návštevníkov

E – Spoločenské aktivity

Pre každú kľúčovú oblasť bol stanovený globálny cieľ, ktorý charakterizuje želaný výsledok pokroku v danej oblasti.

Globálny cieľ pre kľúčovú oblasť A:

* Obec s kvalitným životným prostredím bez ekologických záťaží a obyvateľmi aktívne napomáhajúcimi jeho ochrane

Globálny cieľ pre kľúčovú oblasť B:

* Obec s komplexne vybudovanou infraštruktúrou vrátane kanalizácie, poskytujúca dobré podmienky pre bývanie i podnikanie

Globálny cieľ pre kľúčovú oblasť C:

* Obec s dobrým menom v regióne, atraktívna pre návštevníkov a priateľská k svojim obyvateľom

Globálny cieľ pre kľúčovú oblasť D:

* Obec s možnosťami pre vzdelávanie a aktívne formy trávenia voľného času a multifukčným poľnohospodárstvom orientovaným na vidiecku turistiku

Globálny cieľ pre kľúčovú oblasť E:

* Obec s bohatým spoločenským životom, pestovanými tradíciami a pravidelnými kultúrnymi a športovými podujatiami

Globálne ciele spolu reprezentujú víziu obce Veľké Úľany ku koncu cieľového obdobia návrhu, t.j. v roku 2013. Vízia súčasne plní funkciu „motta“ na ceste k tomuto stavu. Možno ju preto s použitím formulácií globálnych cieľov spojiť do nasledujúceho výroku:

„Veľké Úľany budú obec s dobrým menom v regióne, atraktívna pre návštevníkov a priateľská k svojim obyvateľom, s komplexne vybudovanou infraštruktúrou vrátane kanalizácie, poskytujúca dobré podmienky pre bývanie i podnikanie, s kvalitným životným prostredím bez ekologických záťaží a obyvateľmi aktívne napomáhajúcimi jeho ochrane, s bohatým spoločenským životom, pestovanými tradíciami a pravidelnými kultúrnymi a športovými podujatiami a s možnosťami pre vzdelávanie a aktívne formy trávenia voľného času a multifukčným poľnohospodárstvom orientovaným na vidiecku turistiku.“

4.2 Strategické ciele

Strategické ciele nemajú charakter konkrétnych návrhov, ale reprezentujú istú filozofiu prístupu k riešeniu problémov, naznačenú v strategickvej vízii. V hierarchii strategického plánu obce Veľké Úľany reprezentujú ciele druhého rádu. Strategické ciele sú špecifické – t.j. sú viazané na menší počet globálnych cieľov.

Kľúčová oblasť A – Životné prostredie a kvalita života

- A.1 Obnovenie ekologickej a odvodňovacej funkcie bývalých vodných tokov
- A.2 Sanácia starých environmentálnych záťaží
- A.3 Rekultivované a vhodne využité vodné plochy
- A.4 Obyvatelia participujúci na úpravách verejných priestranstiev
- A.5 Prostredie priateľské voči telesne postihnutým
- A.6 Zníženie objemu nerecyklovaného odpadu
- A.7 Eco-osada – model energeticky sebestačnej a ekologickej osady

Kľúčová oblasť B – Infraštruktúra a verejné stavby

- B.1 Vybudovaný systém splaškovej kanalizácie
- B.2 Zásobovanie všetkých obyvateľov pitnou vodou
- B.3 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry
- B.4 Vybudovaná sieť miestnych a regionálnych cyklotrás
- B.5 Investície do materiálno-technickej bázy školskej infraštruktúry
- B.6 Adekvátne priestory pre výkon samosprávnych funkcií
- B.7 Podpora výstavby v nových stavebných lokalitách
- B.8 Možnosť napojenia domácností na progresívnu informačnú infraštruktúru

Kľúčová oblasť C – Prezentácia a imidž obce

- C.1 Reprezentačné centrum obce
- C.2 Prezentácia obce a jej rozvojových zámerov
- C.3 Prehľadný systém informovania návštevníkov obce in situ
- C.4 Informovanie prostredníctvom moderných komunikačných technológií
- C.5 Využitie miestnych špecifík pre formovanie povedomia o obci
- C.6 Oživenie pôvodných lokálnych názvov
- C.7 Starostlivosť o kultúrno-historické pamiatky
- C.8 Pritiahnutie nových investícií do produkčného sektora

Kľúčová oblasť D – Služby pre obyvateľov a návštevníkov

- D.1 Cenovo prístupné bývanie pre obyvateľov s nižšími príjmami
- D.2 Možnosti pre voľnočasové aktivity detí a mládeže
- D.3 Rozšírenie možností pre športové aktivity
- D.4 Možnosti získania nových znalostí a zručností pre obyvateľov
- D.5 Dostatočné ubytovacie kapacity pre návštevníkov
- D.6 Príležitosti pre rekreáciu viazanú na poľnohospodárske tradície

Kľúčová oblasť E – Spoločenské aktivity

- E.1 Obnovenie/stabilizácia tradičných podujatí
- E.2 Aktivizácia mládeže
- E.3 Obohatenie ponuky kultúrnych podujatí v mikroregióne
- E.4 Zvýšenie záujmu obyvateľov o miestnu kultúru
- E.5 Oživenie výmenno-sociálnych vzťahov medzi obyvateľmi

5. Akčné plány

Pre každú kľúčovú oblasť je zostavený akčný plán, ktorý tvorí súbor konkrétnych **projektov, opatrení a aktivít** smerujúcich k naplneniu globálnych a strategických cieľov obce Velké Úľany. Akčné plány dodávajú dlhodobej a abstraktnejšie ponímanej stratégii vízií žiadúci operatívny aspekt tým, že ju transformujú do konkrétnych praktických krokov. Akčné plány sa preto týkajú kratšieho obdobia, ich plánovací horizont je približne 3 – 5 rokov, s výnimkou aktivít permanentného charakteru. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (v druhom slede), po splnení istých nevyhnutných podmienok.

Akčné plány obsahujú prvky operatívnej úrovne rôzneho druhu:

- projekty – predstavujú investičné akcie prípadne aj komplexné časovo ohraničené akcie neinvestičného charakteru; sú rámcovými projektmi, t.j. nie podrobnými realizačnými projektmi
- aktivity – sú neinvestičného charakteru, často s predpokladom permanentného priebehu
- opatrenia – sú špecifické aktivity zamerané zvyčajne na elimináciu negatívneho javu alebo problému

Ku každému projektu/aktivite/opatreniu je pripojená charakteristika, ktorá obsahuje nasledujúce položky:

- stručný opis
- odôvodnenie prínosu pre obec a pre splnenie jedného alebo viacerých strategických cieľov (väzba na cieľ)
- určenie zodpovedného subjektu (organizačného garanta) a spolupracujúcich subjektov
- približné obdobie realizácie
- špecifikáciu potrebných postupových krokov (čiastkových aktivít/opatrení) podmieňujúcich realizáciu - len v prípade rozsiahlejších projektov
- stanovenie spôsobu financovania
- odhad nákladov (nemožno zamieňať s presným rozpočtom alebo plánom financovania)

Na základe rámcových projektov, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, sa následne pripravujú podrobné projekty so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov (stanovených v programových doplnkoch operačných programov).

Návrhy projektov sú výsledkom konsenzu s predpokladanými nositeľmi (garantmi), ako aj subjektmi, ktoré budú na realizácii projektov spolupracovať.

Pri zostavovaní katalógu projektov boli uprednostnené projekty s najvyšším potenciálom efektívne naplniť stanovené ciele v zmysle princípu koncentrácie na priority. Z nich boli

na základe multikriteriálneho hodnotenia (hodnotenie potenciálneho prínosu pre rozvoj obce, hodnotenie realizovateľnosti, hodnotenie priorít z časového hľadiska) ako kľúčové projekty prvého sledu, ktoré budú mať po realizácii hlavný dopad na rozvoj obce, vybrané nasledujúce:

- Výstavba kanalizácie (B.1.1)
- Rekonštrukcia a estetizácia centrálného námestia (C.1.1)
- Bezbariérové vstupy do verejných budov (A.5.1)
- Rekonštrukcia objektov ZŠ a MŠ (B.5.1)
- Úprava a vhodné využitie vodnej plochy v lokalite „Báger“ (A.3.2)

5.1 Akčný plán pre kľúčovú oblasť A – Životné prostredie a kvalita života

Kvalita životného prostredia je jedným z hlavných faktorov kvality života a atraktívnosti obce z hľadiska obytných a rekreačných funkcií. Projekty tejto kľúčovej oblasti sú zamerané na revitalizáciu ekologických funkcií prvkov územia a krajiny a odstránenie environmentálnych záťaží (skládka odpadu), ako aj na rekultiváciu okolia území bývalej alebo prebiehajúcej ťažby štrku (A.3.1-2), čím sa zvýši potenciál nového využitia týchto plôch pre rekreačné účely.

Na zvyšovanie ekologického povedomia obyvateľov sú zamerané aktivity participácie obyvateľov pri údržbe verejných priestranstiev formou „spoločného upratovania“ (A.4.1) a opatrenia na zníženie objemu nerecyklovaného odpadu (A.6.1 –2).

Prostredie obce má byť nielen nezávadné z hľadiska ekologického a environmentálneho, ale má byť aj ústretové voči znevýhodneným obyvateľom – telesne postihnutým a menej pohyblivým starším obyvateľom – to je cieľom projektu realizácie bezbariérových vstupov do verejných budov (A.5.1).

Keďže hlavnou činnosťou v území je poľnohospodárstvo, je vhodné podporovať postupný prechod časti smerom k ekologickému hospodáreniu na pôde zakladaním ekofariem a biofariem (A.7.1), ktoré môžu byť prínosom aj pre rozvoj cestovného ruchu viazaného na poľnohospodársku tradíciu regiónu.

Akčný plán pre kľúčovú oblasť A obsahuje spolu 10 aktivít, rámcových projektov a opatrení viazaných na 7 strategických cieľov:

A.1.1 Revitalizácia koryta Ereča

Navrhovaná revitalizácia vodného toku Ereč prebiehajúceho v meandroch celým zastavaným územím obce zo západu na východ má obnoviť jeho odvodňovaciu funkciu. Revitalizované koryto bude doplnené sprievodnou zeleňou, v niektorých úsekoch aj pešími chodníkmi, takže bude prínosom i z hľadiska kompozično-estetického a ekologického. Revitalizácia pozostáva z vyčistenia a prehĺbenie koryta, odstránenia navezeného odpadu, úpravy brehov. Na niektorých úsekoch, kde tok prebiehal súkromnými záhradami alebo v súčasnosti zastavanými plochami, bude nutné znovuvytýčenie koryta a vysporiadanie majetkových vzťahov.

Väzba na cieľ: A.1 Obnovenie ekologickej a odvodňovacej funkcie bývalých vodných tokov

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: ERDF, obec

Obdobie realizácie: 2008-2009

A.2.1 Rekultivácia skládky odpadu

Skládka odpadu na západnom okraji obce je uzavretá od roku 2000, predstavuje však riziko kontaminácie podzemnej vody, navyše sa nachádza vo vnútri ochranného pásma významného vodného zdroja Jelka, preto je nevyhnutná úplná rekultivácia.

Väzba na cieľ: A.2 Sanácia starých environmentálnych záťaží

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady: 30 mil. Sk

Financovanie: ERDF, obec

Obdobie realizácie: 2008-09

A.3.1 Rekultivácia okolia materiálových jám s perspektívou rekreačného využitia

Rekultivácia materiálovej jamy (jazero vzniknuté po ťažbe štrkopieskov) v lokalite Sedín v priamom kontakte s lužnými lesmi pri Malom Dunaji predstavuje potenciálne atraktívne prostredie z hľadiska kúpania, vodných športov a nadväzujúcich aktivít letnej rekreácie. Rekreačné využitie územia je možné až po ukončení ťažby, plánovanom v horizonte nasledujúcich 5-10 rokov. Ešte atraktívnejšia z hľadiska budúceho rekreačného využitia

bude pripravovaná lokalita ťažby pri osade Hajmáš, vzhľadom k lepšej dostupnosti voči obci Veľké Úľany.

Väzba na cieľ: A.3 Rekultivované a vhodne využívané vodné plochy

Garant: budúci užívateľ

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 2012–

A.3.2 Úprava a vhodné využitie vodnej plochy v lokalite „Báger“

Revitalizácia vodnej plochy situovanej pri Bágrovej ulici v severnej časti obce bude zahŕňať vyčistenie dna a odstránenie vodnej vegetácie prebagrovaním. Úpravy okolia rybníka budú zahŕňať kultiváciu zelene, prípadne výsadbu novej zelene, vytýčenie chodníkov, úpravu brehov vodnej plochy. Využitie plochy je možné ako verejný oddychový priestor alebo pre špecifické športovo-rekreačné účely (rybník pre športový rybolov).

Väzba na cieľ: A.3 Rekultivované a vhodne využívané vodné plochy

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: obec (súkr. zdroje)

Obdobie realizácie: 2006-07

A.4.1 Akcia „Spoločné upratovanie“

Dobrovoľná akcia bude organizovaná pravidelne 2x ročne (obvykle v jarných a jesenných mesiacoch). Obec zabezpečí kontajnery na odpad a bude uskutočňovať aj informačnú kampaň v obecnom rozhlase.

Väzba na cieľ: A.4 Obyvatelia participujúci na úpravách verejných priestranstiev

Garant: obec

Spolupráca: ZŠ, spoločenské a príspevkové organizácie, obyvatelia

Náklady: 200 tis. Sk

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2006-n

A.5.1 Bezbariérové vstupy do verejných budov

Výsledkom projektu bude odstránenie stavebných bariér znemožňujúcich vstup občanom s telesným postihnutím do verejných objektov prestavbou exteriérových a interiérových schodísk a ich doplnením o naklonené rampy, inštalácia výťahov (obecný úrad).

Odstránenie bariér je nutné najmä v prípade objektov kultúrneho strediska, obecného úradu (v rámci projektu B.6.1) a domu služieb. Projekt sa bude realizovať v nadväznosti na iniciatívu miestneho Združenia pre zdravotne ťažko postihnutých.

Väzba na cieľ: A.5 Prostredie priateľské voči telesne postihnutým

Garant: Združenie ZŤP

Spolupráca: obec

Náklady:

Financovanie: obec, granty

Obdobie realizácie: 2007-2010

A.6.1 Vybudovanie kompostárne

Kompostáreň bude slúžiť na skládkovanie a spracovanie nezávadného biologického odpadu z domácností a záhrad – zvyškov vegetácie a rozložiteľného materiálu rastlinného pôvodu. Układanie tohto odpadu v špeciálne vymedzenom areáli kompostárne prispeje k zníženiu celkového množstva komunálneho odpadu a vzniku skládok odpadu v krajine. Prvým krokom k zriadeniu kompostárne je výber vhodnej lokality mimo ochranného pásma vodného zdroja (do úvahy prichádza len východný okraj obce).

Väzba na cieľ: A.6 Zníženie objemu nerecyklovaného odpadu

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady: 200 tis. Sk

Financovanie: obec, grant

Obdobie realizácie: 2009-2010

A.6.2 Rozšírenie separovaného zberu

Projekt nadviaže na rozbehnutý program separovaného zberu, pričom sa rozšíri o ďalšie skupiny odpadov, ktoré budú zbierané osobitne (napr. elektronika), čím sa zníži celkové množstvo produkovaného odpadu. Perspektívne sa počíta aj s rozmiestnením zberných kontajnerov na jednotlivé druhy druhotných surovín na verejných miestach.

Väzba na cieľ: A.6 Zníženie objemu nerecyklovaného odpadu

Garant: obec

Spolupráca: TS Sládkovičovo

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2006-

A.7.1 Zariadenia na energetické zhodnotenie biomasy

Sústava technologických zariadení bude spracúvať biomasu produkovanú miestnymi poľnohospodárskymi subjektmi. Živočíšna biomasa (hnojovica, ekromenty hov. dobytky) bude slúžiť na produkciu bioplynu, z ktorého sa prostredníctvom kogeneračnej jednotky bude vyrábať elektrická a tepelná energia pre zásobovanie osady. Výrobná jednotka na spracovanie fytomasy bude produkovať ekologické pevné palivo pre ďalšie použitie.

Väzba na cieľ: A.7 Eco-osada – model energeticky sebestačnej a ekologickej osady

Garant: poľnohospodárske subjekty

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: EAGGF, súkr. zdroje

Obdobie realizácie: 2006-2009

A.7.2 Plánovanie a realizácia obytno-rekreačnej zóny na ekologických princípoch

Prototypové sídlisko s kapacitou cca 250 RD poskytujúce možnosti pre alternatívny ekologicky- orientovaný životný štýl bude nadväzovať na sústavu ekologických energetických zariadení spracúvajúcich biomasu (A.7.1), ktoré budú zabezpečovať energetickú sebestačnosť sídliska (zóny), takže nebude potrebné budovanie rozvodov pre zásobovanie plynom. V zóne budú aplikované ďalšie ekologické opatrenia ako zvýšenie podielu zelene, oddelenie peších a automobilových komunikácií, špecifické, energeticky efektívne formy zástavby a objektov a pod. Okrem bývania budú v okrajových častiach zóny prítomné rekreačno-výrobné funkcie agroturistických centier a fariem (väzba na D.6.1), implementujúce princípy ekologického poľnohospodárstva.

Postupové kroky:

- (1) získanie investora
- (2) projektová príprava, urbanistická overovacia štúdia, vykonávacie projekty
- (3) technická príprava územia – parcelácia, výstavba verejného dopravného a technického vybavenia
- (4) postupná výstavba, propagačné aktivity pre získanie nových osadníkov

Väzba na cieľ: A.7 Eco-osada – model energeticky sebestačnej a ekologickej osady

Garant: obec

Spolupráca: súkromní investori, P.T. Ecocity

Náklady:

Financovanie: súkr. zdroje, obec, EAGGF

Obdobie realizácie: 2006-2012

5.2 Akčný plán pre kľúčovú oblasť B – Infraštruktúra a verejné stavby

Dostatočná fyzická infraštruktúra je základným predpokladom kvality bývania a života v obci. Od nej závisí, či sa obci podarí pritiahnúť nových obyvateľov, prípadne či obyvatelia budú ochotní v obci zotrvať. Aj z tohto dôvodu musia nové stavebné pozemky byť záujemcom o výstavbu ponúknuté už zainvestované, teda s vybudovanými inžinierskymi sieťami a prístupovými komunikáciami (B.7.1, B.7.2).

Skutočnosť, že v obci nie je vybudovaná kanalizácia, bola identifikovaná ako najväčší nedostatok. Okrem výstavby kanalizácie a intenzifikácie jestvujúcej ČOV (B.1.1) počíta akčný plán kľúčovej oblasti B aj s výstavbou vodovodnej siete v častiach bez verejného vodovodu (B.2.1).

Deficity sa týkajú aj dopravnej infraštruktúry; návrhy na jej odstránenie predkladajú rámcové projekty relevantného cieľa B.3 (B.3.1 a B.3.2). V zmysle imperatívu preferovania udržateľných druhov dopravy a rastúceho záujmu o cykloturistiku sa počíta s postupným budovaním siete cyklotrás – jednak tranzitných a tiež miestnych odbočiek z hlavnej trasy sprístupňujúcich zaujímavosti obce a okolitej krajiny.

Fyzickú infraštruktúru ďalej reprezentujú zariadenia základného občianskeho vybavenia. Zámery modernizácie a rekonštrukcie stavebného fondu vzdelávacích zariadení (ZŠ, MŠ) a miestnej administratívy popisujú projekty B.5.1 a B.6.1.

Projekty kľúčovej oblasti B reprezentujú výlučne investičné projekty, finančne zvlášť náročné, ktoré nie je možné kompletne pokryť z obecného rozpočtu. Ich realizácia bude závisieť od úspešnosti pri získavaní externých zdrojov (p. kap. 6.2).

Akčný plán pre kľúčovú oblasť B obsahuje spolu 12 aktivít, rámcových projektov a opatrení viazaných na 8 strategických cieľov:

B.1.1 Výstavba kanalizácie

Projekt výstavby podtlakovej splaškovej kanalizácie navrhuje výstavbu uličných stôk vo Veľkých Úľanoch, ich napojenie výtlačným potrubím na čistiareň odpadových vôd, ďalej navrhuje intenzifikáciu existujúcej čistiarne odpadových vôd (zvýšenie kapacity). Stoková sieť bude z PVC rúr o svetlosti 80 – 150 mm v celkovej dĺžke cca 21 km. Výstavba kanalizácie je nevyhnutná aj z dôvodu, že územie obce je súčasťou vonkajšieho pásma II. stupňa veľkokapacitného zdroja pitnej vody Jelka s prísnyimi požiadavkami na ochranu podzemnej vody, ktoré bez kanalizácie nie je možné dosiahnuť.

Väzba na cieľ: B.1 Vybudovaný systém odvádzania splaškových vôd

Garant: vodár. spoločnosť

Spolupráca: obec

Náklady: 200 mil. Sk

Financovanie: Kohézny fond

Obdobie realizácie: 2006-2008

B.2.1 Zavedenie vodovodu do Nových Osád

Verejný vodovod bude predĺžením hlavného rozvodu z Veľkých Úľan do osád Hajmáš, Sedín a Nový Dvor (Lencsehely) v trase existujúcej miestnej komunikácie. Verejný vodovod bude napojený na vodný zdroj Jelka.

Väzba na cieľ: B.2 Zásobovanie všetkých obyvateľov pitnou vodou

Garant: vodár. spoločnosť

Spolupráca:

Náklady: 5 mil. Sk

Financovanie: Kohézny fond

Obdobie realizácie: 2007–08

B.2.2 Obnova artézskych vrtov

Na území obce boli v minulosti navrtané 2 artézske studne, ktoré sú v súčasnosti nefunkčné. Po opätovnom sprevádzkovaní vrtov, resp. realizácii nových vrtov, bude ich okolie upravené (vydláždenie okolia, osadenie prvkov drobnej architektúry – sedenie s prístreškom, umelecké stvárnenie vývodu vody) a vodné zdroje budú slúžiť pre verejnosť ako verejne prístupné pitné fontánky.

Väzba na cieľ: B.2 Zásobovanie všetkých obyvateľov pitnou vodou

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady: 500 tis. Sk

Financovanie: (ERDF)

Obdobie realizácie: 2007–10

B.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Projekt počíta s etapovou rekonštrukciou niektorých častí miestnych komunikácií, predovšetkým úsekov s nevyhovujúcou kvalitou povrchového krytu, nespevnených komunikácií a úsekov s nedostatočnými šírkovými parametrami, ktoré nevyhovujú funkčným triedam komunikácií stanoveným v územnom pláne obce.

Väzba na cieľ: B.3 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: ERDF, obec

Obdobie realizácie: 2007–13

B.3.2 Vybudovanie obchvatu obce

Vybudovanie obchvatu je potrebné z dôvodu relatívne vysokej intenzity tranzitnej dopravy prechádzajúcej zastavaným územím a samotným stredom obce, ako aj kvôli viacerým líniovým a bodovým závadám vo vedení trasy (polomery zákrut, neprehľadné križovatky). Priestorové vymedzenie obchvatu bude predmetom riešenia územného plánu obce.

Väzba na cieľ: B.3 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Garant: samospráv. kraj

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: samospráv. kraj

Obdobie realizácie: 2012

B.4.1 Regionálna cyklotrasa Váh – Dunaj

Pripravovaný projekt regionálnej cyklotrasy prepájajúcej Vážsku a Podunajskú cyklotrasu bude prechádzať územím obce Veľké Úľany a súčasne tak obec prepojí s okolitými obcami a mestami Galanta a Šamorín (trasa Váhovce – Galanta – Čierny Brod – Jelka – Šamorín).

Väzba na cieľ: B.4 Vybudovaná sieť miestnych a regionálnych cyklotrás

Garant: obce regiónu

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: ERDF

Obdobie realizácie: 2008-2010

B.4.2 Sprístupnenie miestnych zaujímavostí odbočkami cyklotrás

Na regionálnu cyklotrasu (B.4.1) budú pripojené odbočky sprístupňujúce zaujímavosti v rámci katastra obce – osady Hajmáš a Sedín, s možnosťou predĺženia prístupovej trasy k Malému Dunaju a do obce Čierna Voda (možnosť prepojenia na Potónske Lúky).

Väzba na cieľ: B.4 Vybudovaná sieť miestnych a regionálnych cyklotrás

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: ERDF

Obdobie realizácie: 2009-2011

B.5.1 Rekonštrukcia objektov ZŠ a MŠ

Projekt rekonštrukcie objektov základných a materských škôl zahŕňa stavebné úpravy na zníženie strát tepla (montáž tepelnej izolácie, prípadne výmenu okien), rekonštrukciu vykurovacieho systému a výmenu zdravotníckych zariadení. Rozsah rekonštrukcie bude upresnený v podrobnom vykonávacom projekte.

Väzba na cieľ: B.5 Investície do materiálno-technickej bázy školskej infraštruktúry

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady: 40 mil. Sk

Financovanie: ERDF, obec

Obdobie realizácie: 2007->

B.6.1 Rozšírenie priestorových kapacít obecného úradu a pošty

Komplexná rekonštrukcia spoločnej budovy obecného úradu a pošty bude zahŕňať nadstavbu objektu formou podkrovia, zateplenie objektu a pristavanie šachty výťahu umožňujúceho bezbariérový prístup (väzba na projekt A.5.1). Rozšírenie priestorových kapacít obecného úradu si vyžaduje presun administratívy a kompetencií zo štátnej správy na miestne samosprávne orgány.

Väzba na cieľ: B.6 Adekvátne priestory pre výkon samosprávnych funkcií

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady: 7 mil. Sk

Financovanie: obec, ERDF

Obdobie realizácie: 2007-09

B.7.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových stavebných lokalitách

Základných rozvodov pre zásobovanie pitnou vodou, elektrickou energiou, plynom, kanalizačné prípojky a stoky a slaboprúdové rozvody budú vybudované vo vybraných stavebných lokalitách vymedzených v rámci územného plánu obce v 1.etape. V závislosti od zvoleného prístupu výstavbu zrealizuje obec samostatne alebo súkromný investor za podpory obce.

Väzba na cieľ: B.7 Podpora výstavby v nových stavebných lokalitách

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: ERDF, obec

Obdobie realizácie:

B.7.2 Výstavba obslužných komunikácií v nových stavebných lokalitách

Projekt zahŕňa výstavbu obslužných komunikácií vo vybraných stavebných lokalitách vymedzených v rámci územného plánu obce v 1.etape. Výstavba bude realizovaná spoločne s projektom B.7.1, v spoločnom koridore s inžinierskymi sieťami.

Väzba na cieľ: B.7 Podpora výstavby v nových stavebných lokalitách

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: ERDF, obec

Obdobie realizácie:

B.8.1 Vybudovanie infraštruktúry pre televízne vysielanie

Zavedením káblovej televízie sa rozšíri ponuka televíznych a rozhlasových staníc a zvýši sa kvalita ich príjmu. Napojením domácností sa otvorí možnosť miestneho informačného vysielania cez káblovú televíziu, prípadne využitie ďalších informačných a komunikačných technológií (vysokorýchlostný internet cez káblové rozvody).

Väzba na cieľ: B.7 Podpora výstavby v nových stavebných lokalitách

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: súkr. zdroje

Obdobie realizácie: 2009

5.3 Akčný plán pre kľúčovú oblasť C – Prezentácia a imidž obce

Pozitívny a cieľavedome budovaný imidž obce zvyšuje jej atraktivitu pre rôzne cieľové skupiny.

Obyvateľom poskytuje možnosť lepšieho stotožnenia sa s miestom, kde žijú. Tento účel majú plniť takmer všetky projekty kľúčovej oblasti A, najmä celkové zveľadenie priestorov obce oživenie tradícií a pôvodných lokálnych názvov, či vydanie publikácie o minulosti, súčasnosti a budúcnosti obce, Veľkoúľanskej kuchárky atď.

Ďalšia skupina projektov a aktivít má zlepšiť informovanosť obyvateľov o dianí v obci, a to prostredníctvom moderných komunikačných technológií ako internet a miestne televízne vysielanie, v zmysle cieľa C.4.

Z hľadiska podnikateľov a potenciálnych investorov je dôležitým lokalizačným faktorom zlepšenie celkového stavu obce, verejných priestorov (C.1), prezentácia obce a jej rozvojových zámerov (C.2), ako aj marketing investičných príležitostí (C.8).

Smerom k návštevníkom obce je potrebné účinne prezentovať tradície a miestne špecifiká (projekty viazané na cieľ C.5) a sprostredkovať tieto informácie prostredníctvom prehľadných informačných systémov (C.3.1). Zvýšeniu atraktívnosti pre návštevníkov pomôžu aj projekty na zlepšenie vzhľadu obce a obnovu pamiatok (C1, C8).

V kľúčovej oblasti A sú zaradené náročnejšie projekty (rekonštrukcia a estetizácia centrálneho námestia), spolu s prezentačnými a propagačnými aktivitami rôzneho druhu, nevyžadujúcimi rozsiahlejšie investície.

Akčný plán pre kľúčovú oblasť C obsahuje spolu 12 aktivít, rámcových projektov a opatrení viazaných na 8 strategických cieľov:

C.1.1 Rekonštrukcia a estetizácia centrálneho námestia

Generálna prestavba námestia v centre obce a okolitých priestorov sa uskutoční na základe urbanisticko-architektonického riešenia navrhnutého v urbanistickej štúdii „Centrum obce Veľké Úľany“. Zámerom projektu je vytvorenie novej spoločenskej a priestorovej koncepcie centra obce a zvýšenie estetických i funkčných kvalít centrálneho priestoru obce. Dôraz sa kladie na vybudovanie rozptylových priestorov (náhrada asfaltového povrchu dlažbami) a humanizáciu dopravného riešenia s preferenciou pešieho pohybu, ozelenenie a kultiváciu existujúcej zelene. Projekt ďalej zahŕňa rekonštrukciu a funkčnú modernizáciu existujúcich objektov (prestrešenie sedlovými strechami), rozšírenie amfiteátra. Pešie centrum obce má byť doplnené prvkami drobnej architektúry – lavičkami, osvetľovacími telesami, fontánami a i.

Projekt bude podľa priebehu prác rozdelený do viacerých etáp: I. etapa – rekonštrukcia námestia (hlavná etapa), II. etapa – úprava okolia kalvárie, III. etapa – úprava okolia cintorína

Väzba na cieľ: C.1 Reprezentačné centrum obce

Garant: obec

Spolupráca: –

Náklady: 19 mil. Sk

Financovanie: ERDF

Obdobie realizácie: 2007-2009

C.2.1 Publikácia o minulosti, súčasnosti a budúcnosti obce

Na základe existujúcich prameňov, príspevkov miestnych obyvateľov a informácií zozbieraných v rámci spracovania profilu obce bude spracovaná farebná publikácia o obci. Okrem historických údajov bude obsahovať aj informácie o súčasnom dianí v obci a rozvojových ambíciách obce do budúcnosti, spracovaných na základe pripravovaných koncepčných dokumentov – programu rozvoja obce a územného plánu obce. Publikácia o rozsahu 30-100 strán by mala byť spracovaná pútavou formou, prístupnou laickej verejnosti. Okrem zvyšovania vedomia o histórii obce možno takto docieľiť zlepšenie informovanosti o plánovaných zámeroch a vyššiu mieru stotožnenia obyvateľov s nimi. Publikácia bude vydaná v klasickej knižnej forme, prípadne aj ako multimedialná prezentácia (na CD).

Väzba na cieľ: C.2 Prezentácia obce a jej rozvojových zámerov

Garant: obec

Spolupráca: obyvatelia, P.T. Ecocity

Náklady: náklady na tlač

Financovanie: obec, sponzori

Obdobie realizácie: 2008

C.3.1 Systém informačných a navigačných tabulí

Informačná tabuľa bude umiestnená na centrálnom námestí obce (prípadne i v m.č. Nové Osady) a bude obsahovať najdôležitejšie informácie o obci, jej histórii, zaujímavostiach, pamätihodnostiach, ako aj o službách pre návštevníkov a podnikateľských aktivitách. Základom informačnej tabule bude orientačná mapa doplnená stručným textom, obrázkami, fotografiami. Zmenšené kópie informačnej tabule môžu byť inštalované vo verejných budovách (kultúrne stredisko). Navigačné tabule budú usmerňovať návštevníkov k jednotlivým turistickým atrakciám a komerčným prevádzkam.

Väzba na cieľ: C.3 Prehľadný systém informovania návštevníkov obce in situ

Garant: obec

Spolupráca: podnikatelia

Náklady: 80 tis. Sk

Financovanie: (ERDF), obec, sponzori

Obdobie realizácie: 2006

C.4.1 Oficiálna internetová prezentácia obce

Existujúca amatérska internetovej stránka bude transformovaná na oficiálnu prezentáciu obce, s profesionálnym obsahovým a grafickým dizajnom a perspektívne na vlastnej internetovej doméne. Obsahová štruktúra internetovej stránky má byť koncipovaná tak, aby poskytovala najdôležitejšie a pravidelne aktualizované informácie pre obyvateľov obce a súčasne by mala byť prezentačným nástrojom obce smerom navonok, vo vzťahu k potenciálnym investorom a obyvateľom. Z tohto dôvodu by okrem tradičnej schémy obsahujúcej informácie o polohe a histórii obci mala stránka inovatívnou a pútavou formou prezentovať rozvojové zámery obce.

Väzba na cieľ: C.4 Využitie miestnych zdrojov vody

Garant: obec

Spolupráca: miestne inštitúcie, P.T. Ecocity

Náklady: prevádzkové náklady

Financovanie: obec
Obdobie realizácie: 2007

C.4.2 Informačné televízne vysielanie obce

Obecný úrad bude prostredníctvom pravidelného televízneho vysielania informovať obyvateľov obce o aktuálnych podujatiach, aktivitách a výzvach, ako aj o činnosti predstaviteľov samosprávy a obecného zastupiteľstva. Informačné vysielanie bude realizované 1x týždenne + reprízy. Možnosť spolupráce s budúcim súkromným vysielateľom, prípadne s existujúcimi lokálnymi televíznymi stanicami (TV Zobor). Podmienkou realizácie projektu je vybudovanie príslušnej infraštruktúry, pokrývajúcej väčšinu domácností (B.8.1).

Väzba na cieľ: C.4 Informovanie prostredníctvom moderných komunikačných technológií

Garant: obec

Spolupráca: súkromný vysielateľ

Náklady: prevádzkové náklady

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2010-

C.5.1 Publikácia Veľkouľanská kuchárka

Publikácia, napríklad v podobe kalendára, bude obsahovať zbierku tradičných receptov s dôrazom na regionálne špeciality, prípadne iné originálne jedlá (oblasť je špecifická miešaním maďarskej a slovenskej kuchyne). Recepty budú zozbierané v domácnostiach a tiež na súťažných gastronomických podujatiach (ochutnávka tradičných jedál - podujatie pripravované na november). Receptár bude slúžiť domácnostiam, na prezentáciu obce, s možnosťou zaradenia vybraných špecialít do ponuky miestnych reštaurácií. Pred vydaním receptára možno jednotlivé recepty postupne publikovať v obecných novinách Veľkouľanský obzor.

Väzba na cieľ: C.5 Využitie miestnych špecifik pre formovanie povedomia o obci

Garant: obec

Spolupráca: MO MS, Csemadok, Klub dôchodcov

Náklady: náklady na tlač

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2009

C.5.2 Spoločná prezentácia včelárskej tradície

Obec Veľké Úľany spolu s okolitými obcami so včelárskou tradíciou (Jánovce, Kráľová pri Senci) vytvorí systém účinnej prezentácie tradície vo vzťahu k rozvoju cestovného ruchu. Projekt zahŕňa oživenie jestvujúcich aktivít (skanzen Včelárska paseka v k.ú. Kráľová pri Senci), doplnenie o ďalšie aktivity (napr. Jánovce – projekt Včelárska cesta) a zahrnutie do informačných systémov zapojených obcí. Zapojenie obce Veľké Úľany: informačný systém, zväz včelárov, ponuka včelárskych produktov, medovníkov a upomienkových predmetov v rámci regionálnych informačných centier, výraznejšie spropagovanie skanzenu Včelárska paseka.

Väzba na cieľ: C.5 Využitie miestnych špecifik pre formovanie povedomia o obci

Garant: obec

Spolupráca: včelársky zväz

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2006->

C.5.3 Vzorkovňa miestnych výrobkov

Zámerom je zriadenie prezentačnej miestnosti s expozíciou typických miestnych výrobkov – napr. miestnych konzervárenských podnikov, umelecko-remeselných výrobkov, suvenírov a pod. Vzorkovňa bude poskytovať informácie o produktoch, ich výrobe, histórii a možnostiach nákupu vystavených výrobkov. Spoločné prezentačné aktivity sa budú realizovať pod gesciou siete výrobcov miestnych produktov, ktorá bude prispievať aj na prevádzku vzorkovne.

Väzba na cieľ: C.5 Využitie miestnych špecifik pre formovanie povedomia o obci

Garant: sieť miestnych výrobcov

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: súkr. zdroje

Obdobie realizácie: 2009->

C.6.1 Zmena názvov ulíc

V obci sa nachádza viacero ulíc, názvy ktorých sú späté s predchádzajúcim spoločenským zriadením (Leninova, ul. Š. Majora, Fučíkova, ul. Kpt. Nálepku, M. Lieskovského, Z. Fábryho). Názvy týchto ulíc sa vrátia k pôvodným miestnym názvom, pričom sa neodporúča pomenovanie podľa osobností, ktoré môžu byť vnímané kontroverzne (osobnosti viazané na ideológie alebo národné hnutia). Zmena názvov ulíc prebehne na

základe všeobecného konsenzu – prediskutovanie navrhovaných názvov s verejnosťou a najmä dotknutými občanmi.

Väzba na cieľ: C.6 Oživenie pôvodných lokálnych názvov

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady: 20 tis. Sk

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2008

C.6.2 Zavedenie dvojjazyčných názvov ulíc

Vzhľadom k skutočnosti, že obyvateľstvo obce je národnostne zmiešané, sa odporúča k existujúcim označeniam ulíc v úradnom jazyku doplniť ekvivalentné názvy v maďarskom jazyku.

Väzba na cieľ: C.6 Oživenie pôvodných lokálnych názvov

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady: 150 tis. Sk

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2006-07

C.7.1 Obnova sôch a pamätníkov

V obci je 21 skulpturálnych pamiatok s historickou a kultúrnou hodnotou, dotvárajúcich celkový obraz obce (ide o sochy, súsošia). Tieto pamiatky, s výnimkou piatich, ktoré v nedávnom období prešli rekonštrukciou, budú postupne renovované pri zachovaní pôvodného výrazu a umeleckej hodnoty.

Väzba na cieľ: C.7 Starostlivosť o kultúrno-historické pamiatky

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady: 100 tis. Sk ročne

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2006->

C.8.1 Zaradenie vhodných pozemkov a nehnuteľností do katalógu investičných príležitostí

Plochy vhodné z hľadiska územnotechnických faktorov a majetkoprávných vzťahov pre lokalizáciu výrobného závodu budú navrhnuté agentúre SARIO na zaradenie do katalógu investičných príležitostí/disponibilných pozemkov. Nové plochy pre výrobné funkcie, vrátane nevyužívaných poľnohospodárskych areálov vhodných na funkčnú konverziu (napr. areál Nový Dvor – Lencsehely) vymedzí územný plán obce.

Väzba na cieľ: C.8 Pritiahnutie nových investícií do produkčného sektora

Garant: obec

Spolupráca: SARIO

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2006->

5.4 Akčný plán pre kľúčovú oblasť D – Služby pre obyvateľov a návštevníkov

Kľúčová oblasť E integruje projekty rôzneho zamerania, investičného a neinvestičného charakteru, ktoré tematicky spája poskytovanie nekomerčných, resp. polokomerčných služieb pre isté skupiny obyvateľov a prevažne komerčných služieb pre návštevníkov obce.

Medzi sociálne motivované projekty patrí poskytovanie cenovo prístupného bývania pre obyvateľov s nízkymi príjmami formou výstavby nájomných domov pre seniorov a mladé rodiny (D.1.1-2).

Kým sieť obchodných prevádzok je v obci dostatočne rozvinutá, možnosti pre rekreáciu a aktívne trávenie voľného času obyvateľov a detí by sa mali ďalej rozširovať. Do tejto kategórie bolo v rámci 2 cieľov (D.2 Možnosti pre voľnočasové aktivity detí a mládeže a D.3 Rozšírenie možností pre športové aktivity) zaradených 6 projektov: (centrum voľného času, rekonštrukcia detského ihriska, relaxačné centrum, nové športové ihriská, zriadenie obecnej strelnice, vybudovanie športovej haly a umelej ľadovej plochy).

Výlučne na cieľovú skupinu návštevníkov obce sú zamerané projekty (D.5.1 – Zriadenie ubytovne/penziónu a D.5.2 – Vznik centier agroturistiky).

Kategóriu neinvestičných projektov reprezentuje projekt vzdelávacích kurzov pre dospelých (D.4.1).

Akčný plán pre kľúčovú oblasť D obsahuje spolu 12 aktivít, rámcových projektov a opatrení viazaných na 6 strategických cieľov:

D.1.1 Výstavba nájomných bytových domov pre seniorov

Projekt výstavby nájomných bytových domov je orientovaný na staršie vekové skupiny obyvateľov, ktoré nevyžadujú sústavnú zdravotnú starostlivosť a môžu bývať samostatne. Objekt bytového domu so 14 jedno – a dvojizbovými bytmi bude umiestnený v centre obce (dobrá dostupnosť k zdravotnému stredisku).

Väzba na cieľ: D.1 Cenovo prístupné bývanie pre obyvateľov s nižšími príjmami

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: obec, ŠFRB

Obdobie realizácie: 2006-07

D.1.2 Výstavba nájomných bytových domov pre mladé rodiny

Kvôli značnému záujmu mladých rodín o získanie bytu v obci sa odporúča pokračovať v programe poskytovania cenovo dostupného bývania. Pre skupiny obyvateľov, ktoré nedisponujú dostatočným počiatočným kapitálom na kúpu bytu, vznikne alternatíva voči prevažujúcej individuálnej bytovej výstavbe rodinných domov dostupných len pre vyššie príjmové skupiny. Projekt pomôže stabilizovať v obci mladších ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Väzba na cieľ: D.1 Cenovo prístupné bývanie pre obyvateľov s nižšími príjmami

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: obec, ŠFRB

Obdobie realizácie: 2007-13

D.2.1 Centrum voľného času

Centrum voľného času bude poskytovať pestrú ponuku možností trávenia voľného času pre deti a stredoškolskú mládež. Bude integrovať obvyklú záujmovú činnosť pri obohatení o ďalšie atraktívne aktivity s dôrazom na neformálne vedenie. Okrem kmeňových pedagogických zamestnancov školy je vhodné zapojenie externých spolupracovníkov a dobrovoľníkov. Centrum bude otvorené v popoludňajších hodinách – od 13. do 16. hod.

Postupové kroky:

(1) prieskum záujmov medzi deťmi a stredoškolskou mládežou

(2) oslovenie pedagógov a dobrovoľníkov

(3) získanie vhodných priestorov - napr. v priestoroch ZŠ

Väzba na cieľ: E.2 Možnosti pre voľnočasové aktivity detí a mládeže

Garant: obec

Spolupráca: ZŠ, MKS

Náklady:

Financovanie: obec, granty

Obdobie realizácie: 2007

D.2.2 Rekonštrukcia detského ihriska

Súčasný vybavenie detského ihriska je zastaralé a vyžaduje komplexnú modernizáciu s vybudovaním nových atrakcií pre deti.

Väzba na cieľ: D.2 Informovanie prostredníctvom moderných komunikačných technológií

Garant: obec

Spolupráca: –

Náklady: 150 tis. Sk

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2006

D.3.1 Relaxačné centrum

Relaxačné centrum vznikne prístavbou k priestorom sauny. Relaxačné centrum bude poskytovať masérské služby a ďalšie liečebné procedúry (možnosť angažovania miestnych špecialistov).

Väzba na cieľ: D.3 Rozšírenie možností pre športové aktivity

Garant: budúci prevádzkovateľ

Spolupráca: obec

Náklady:

Financovanie: súkr. zdroje

Obdobie realizácie: 2008-13

D.3.2 Nové športové ihriská

Vo väzbe na existujúci športový areál a kúpalisko vzniknú nové ihriská pre športy nenáročné z hľadiska plošných záberov – polyfunkčné miniihrisko, hracie plochy pre minigolf a pod.

Väzba na cieľ: D.3 Rozšírenie možností pre športové aktivity

Garant: prevádzkovateľ

Spolupráca: obec

Náklady: 400 tis. Sk

Financovanie: súkr. zdroje

Obdobie realizácie: 2006-07

D.3.3 Zriadenie obecnej strelnice

Strelnica bude slúžiť pre potreby združenia poľovníkov a miestneho oddielu športovej streľby. Zriadenie strelnice predpokladá odkúpenie pozemku jestvujúcej súkromnej strelnice a jej rekonštrukciu, vrátane vybudovania nevyhnutného prevádzkového zariadenia.

Väzba na cieľ: D.3 Rozšírenie možností pre športové aktivity

Garant: šport. klub

Spolupráca: obec

Náklady: 100 tis. Sk

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2006-07

D.3.4 Vybudovanie športovej haly

Vzhľadom k nevyhovujúcim kapacitám jestvujúcich telocviční je zámerom vybudovanie krytej haly s rozmermi cca 20x30 m pre rôzne druhy športových aktivít (vrátane halového futbalu).

Väzba na cieľ: D.3 Rozšírenie možností pre športové aktivity

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady: 3 mil. Sk

Financovanie: obec, granty

Obdobie realizácie: 2008-10

D.3.5 Umelá ľadová plocha

Exteriérová ľadová plocha bude slúžiť v zimnom období ako verejné klzisko. Umelá ľadová plocha bude situovaná na vhodnom verejnom priestranstve s technickým zariadením umožňujúcim udržanie ľadu pri vhodných klimatických podmienkach (pri vonkajšej teplote do 8° C).

Väzba na cieľ: D.3 Rozšírenie možností pre športové aktivity

Garant: obec

Spolupráca:

Náklady: 100 tis. Sk + prevádzkové náklady

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2007-08

D.4.1 Vzdelávacie kurzy pre dospelých

V spolupráci s pedagógmi základnej školy budú zahájené výučbové kurzy pre dospelých orientované na výpočtovú techniku, resp. prácu s počítačom a internetom, vrátane špecifických kurzov (napr. fotografovanie a práca s digitálnymi fotografiami) a kurzy cudzích jazykov (anglický, nemecký jazyk). Vzhľadom k vysokému počtu živnostníkov v obci sa predpokladá záujem o kurzy zamerané na účtovníctvo pre podnikateľov, ekonomické aspekty podnikania atď. Odporúča sa preskúmať možnosti zaradenia do systému rekvalifikačných kurzov pre nezamestnaných a získania príspevku zo strany ÚPSVaR.

Postupové kroky:

- (1) prieskum záujmu medzi obyvateľmi
- (2) zabezpečenie odborného vedenie kurzu
- (3) nadviazanie spolupráce s úradom práce (ÚPSVaR)

Väzba na cieľ: D.4 Možnosti získania nových znalostí a zručností pre obyvateľov

Garant: ZŠ

Spolupráca: ÚPSVaR

Náklady: –

Financovanie: poplatky, ÚPSVaR

Obdobie realizácie: 2007-

D.5.1 Zriadenie ubytovne/penziónu

Vzhľadom k nízkej kapacite existujúcich možností pre ubytovanie návštevníkov, je žiadúce sprevádzkovanie nového ubytovacieho zariadenia typu ubytovne alebo penziónu primeraným štandardom a kapacitou 40-50 lôžok.

Väzba na cieľ: D.5 Dostatočné ubytovacie kapacity pre návštevníkov

Garant: súkr. investor

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje, ERDF

Obdobie realizácie: 2011

D.6.1 Vznik centier agroturistiky

Agroturistika predstavuje spojenie poľnohospodárskej výroby, najmä jej tradičných malovýrobných foriem a rekreačných aktivít zameraných na spoznávanie života na dedine a tradičných poľnohospodárskych postupov. Vhodné podmienky pre rozvoj agroturistiky sú v Nových Osadách, kde vznikli menšie rodinné farmy obklopené poľnohospodárskou krajinou poskytujúcou možnosti pre jazdy na koňoch. Agroturistické centrá budú poskytovať servis pre návštevníkov – ubytovanie, stravovanie, denný program. Pre rozvoj agroturistiky je dôležité podporovať konanie tradičných kultúrnych podujatí - dožinkové slávnosti, kultúrne podujatia, dostihy (väzba na projekty D.1.1 - D1.3, D.3.1).

Väzba na cieľ: D.6 Príležitosti pre rekreáciu viazanú na poľnohospodárske tradície

Garant: SHR

Spolupráca:

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje, EAGGF

Obdobie realizácie: 2008-

5.5 Akčný plán pre kľúčovú oblasť E – Spoločenské aktivity

Široké spektrum kultúrnych a spoločenských podujatí má v obci dlhoročnú tradíciu, ktorú sa darí udržiavať, kontinuita niektorých podujatí však bola v minulosti prerušená.

V rámci kľúčovej oblasti E - Spoločenské aktivity, je jedným z cieľov obnovenie a posilnenie tradičných podujatí, akými boli dožinkové slávnosti (obnovené v roku 2005 po

15-ročnej prestávke), alebo výstavy poľnohospodárskych produktov dorobených miestnymi roľníkmi a záhradkármi a ďalšie.

Po dobudovaní otvoreného pódia na námestí sa rozšíria možnosti poriadania väčších kultúrnych podujatí nadlokálneho rozsahu, ktoré by mohli obohatiť ponuku kultúrnych podujatí v mikroregióne (E.3.1).

Dôležité je tiež podchytenie mládeže a zmysluplné využitie jej voľného času – to je predmetom aktivít spadajúcich pod cieľ E.2 – ustanovenie organizačných štruktúr pre koordinovanie záujmových a iných činností mládeže, podporené vytvorením obecného klubu mladých so zodpovedajúcimi priestormi.

Akčný plán pre kľúčovú oblasť E obsahuje spolu 8 aktivít, rámcových projektov a opatrení viazaných na 5 strategických cieľov:

E.1.1 Obnovenie tradície výstav poľnohospodárskych produktov

Aktivita nadviaže na niekdajšiu tradičnú výstavu záhradkárskych výpestkov a výsledkov práce drobnochovateľov. Akcia sa bude konať v mesiacoch august alebo september, optimálne v spojení napr. s hodovými slávnosťami alebo dožinkami.

Väzba na cieľ: E.1 Obnovenie/stabilizácia tradičných podujatí

Garant: SHR, záhradkári

Spolupráca: –

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: 2006-

E.1.2 Oživenie a udržiavanie tradície dožinkových slávností

Dožinkové slávnosti reprezentujú poľnohospodársku tradíciu regiónu. V minulosti ich po ukončení sezóny žatvy organizovali veľké poľnohospodárske podniky, pri obnovení tradície sa počíta aj s angažovaním drobných a samostatne hospodáriacich roľníkov. Podujatie bude tvoriť slávnostné príhovory, kultúrny program, občerstvenie; možnosť spojenia s aktivitou E.1.1. Termín konania – august, každoročne.

Väzba na cieľ: E.1 Obnovenie/stabilizácia tradičných podujatí

Garant: poľnohospodárske subjekty

Spolupráca: MOMS, obec, MKS

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: 2006-n

E.1.3 Rozšírenie súťaže „Kto čo vie“

Prvé dva ročníky súťaže detí v speve, tanci a umeleckom prednese v menšom rozsahu nadväzujú na bývalú okresnú spevácku súťaž Veľkouľanský Zlatý klas. Zámerom je pravidelné každoročné poriadanie podujatia a rozšírenie aj o súťažiacich z radov mládeže a dospelých, zavedenie nových súťažných disciplín.

Väzba na cieľ: E.1 Obnovenie/stabilizácia tradičných podujatí

Garant: MKS

Spolupráca: –

Náklady: –

Financovanie: obec, granty, sponzori

Obdobie realizácie: 2006-n

E.2.1 Obecná rada mládeže

Obecná rada mládeže bude reprezentovať organizačnú štruktúru pre koordinovanie rôznych aktivít pre mládež v oblasti športu, kultúry a ostatných záujmových činností, a bude tiež poverená správou vlastných klubových priestorov (väzba na E.2.2). Rada mládeže by svojou činnosťou mala zvýšiť kvalitu trávenia voľného času mladých a preventívne pôsobiť proti negatívnym sociálnym javom (vandalizmus, drogy atď.), ktoré túto vekovú kategóriu ohrozujú vo zvýšenej miere. Preferované budú pružné, neformálne štruktúry, fungujúce na demokratických a samosprávnych princípoch.

Postupové kroky:

(1) oslovenie jednotlivcov z radov miestnej mládeže s dobrými organizačnými schopnosťami

(2) zriadenie Rady mládeže, stanovenie pravidiel činnosti

Väzba na cieľ: E.2 Aktivizácia mládeže

Garant: obec

Spolupráca: MKS

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: 2007-08

E.2.2 Obecný klub mladých

Obec zriadi pre klubové aktivity mládeže vhodnú miestnosť polyfunkčného charakteru, s možnosťou integrácie napr. s internetovým klubom. Priestory bude spravovať obecná rada mládeže, ktorá bude rozhodovať o prípustných, resp. neprípustných aktivitách v klubových priestoroch.

Väzba na cieľ: E.2 Aktivizácia mládeže

Garant: obec

Spolupráca: obecná rada mládeže

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2008

E.3.1 Organizovanie kultúrnych podujatí nadlokálneho charakteru

Kultúrne podujatia ako festivaly, koncerty, zábavy, súťažné akcie väčšieho rozsahu majú potenciál vzbudiť záujem o obec medzi obyvateľmi širšieho regiónu a prispieť k budovaniu istého imidžu, čo má význam pre rôzne oblasti života obce a môže sa prejaviť rozvojom ďalších foriem rekreácie, pritiahnutím investícií, či dokonca prilákaním nových obyvateľov. Podmienkou pre poriadanie väčších podujatí je dobudovanie otvoreného pódia a zlepšenie akustických vlastností priestoru - oddelenie stenou, prípadne zväčšenie pódia, technické vybavenie (väzba na projekt C.1.1).

Väzba na cieľ: E.3 Obohatenie ponuky kultúrnych podujatí v mikroregióne

Garant: MKS

Spolupráca: obec

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2006-n

E.4.1 Pravidelné výstavy a besedy s miestnymi umelcami a obyvateľmi

V rámci projektu sa vo väzbe na predchádzajúce aktivity budú pravidelne uskutočňovať výstavy prác miestnych umelcov – ručných prác, výšiviek, medovníkárskoho umenia, drevorezií a tiež rôznych zaujímavých výtvorov domácich majstrov spomedzi obyvateľov obce, výstava prác detí a študentov (napr. modelov architektonických pamiatok). Okrem výstavy sa uskutočnia aj besedy s prezentovanými umelcami, s pamätníkmi o minulosti, verejné čítania ukážok literárnej tvorby. Účelom prezentačných akcií je ukázať obyvateľom

obce, že aj medzi nimi žije mnoho zaujímavých, zručných a umelecky nadaných ľudí. Miesto konania prezentácií – priestory miestneho kultúrneho strediska alebo základnej školy.

Väzba na cieľ: E.4 Zvýšenie záujmu obyvateľov o miestnu kultúru

Garant: MKS

Spolupráca: (ZŠ)

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: 2006-n

E.5.1 Poriadanie výpredajov nepotrebných vecí

V pravidelných intervaloch sa v obci niekoľkokrát ročne uskutočnia vo viacerých zapojených domácnostiach a vyhradených priestranstvách predajné a darovacie burzy domáceho zariadenia.

Väzba na cieľ: E.5 Oživenie výmenno-sociálnych vzťahov medzi obyvateľmi

Garant: obec

Spolupráca: domácnosti

Náklady: –

Financovanie: –

Obdobie realizácie: 2009-n

6. Realizácia programu rozvoja

6.1 Organizačné zabezpečenie realizácie

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych projektov v podobe rámcových akčných plánov je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii. V ďalšej fáze je potrebné vytvoriť organizačné štruktúry zabezpečujúce realizáciu cieľov – zriadiť pracovnú skupinu pre implementáciu a delegovať na ňu túto úlohu. Pracovná skupina môže mať formu odbornej komisie (napr. komisia pre hospodársky a sociálny rozvoj). Predmetom jej činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu.

Zodpovednosť za realizáciu jednotlivých aktivít, opatrení, projektov je definovaná v kapitole 5 – Akčné plány. Každý projekt má stanoveného garanta (subjekt zodpovedný za realizáciu), prípadne aj spolupracujúce subjekty. To znamená, že úlohou pracovnej skupiny nebude priamo realizovať jednotlivé projekty, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

Pracovná skupina pre implementáciu by okrem úlohy „transformovať strategickú víziu a ciele na skutočnosť“ mala plniť aj **monitorovací úlohu**. Jej náplňou bude sledovať zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov). Na základe zistených skutočností je potrebné uskutočniť revíziu aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov – úspešne zavŕšené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Plánované projekty a aktivity možno považovať za splnené, ak boli realizované v opísanom rozsahu a v stanovenom čase, ktoré sú ekvivalentom ukazovateľov úspešnosti projektu.

Pracovná skupina pre implementáciu a monitoring by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach približne raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili zmeny v pláne.

Odporúčané zloženie pracovnej skupiny:

- starosta obce
- zainteresovaní obyvatelia (ktorí deklarovali záujem o spoluprácu)
- predstavitelia subjektov spolupracujúcich na realizácii aktivít/projektov

Odporúčame tiež pre každý kalendárny rok, vo väzbe na zasadnutie pracovnej skupiny, pripraviť na báze akčných plánov aj operatívne plány, ktoré by podrobne definovali úlohy a kroky pri realizácii jednotlivých projektov v danom roku. To je obzvlášť vhodné v prípade viacročných projektov. Verejnosť by mala byť o plnení ročných operačných plánov informovaná formou každoročných správ (správa o činnosti obce).

Po uplynutí 8 - ročného plánovacieho horizontu sa odporúča vypracovanie nového strategického programového dokumentu. Potrebu rozsiahlejšej aktualizácie môže vyvolať i závažnejšia zmena vonkajších podmienok. Ďalšie dôvody na aktualizáciu dokumentu prinesie nové programovacie obdobie pre roky 2007-2013. Na základe operačných programov budúceho programovacieho obdobia by sa mala preveriť kompatibilita akčných plánov s prioritami a opatreniami nových sektorových operačných programov, ako aj nové možnosti financovania projektov a tomu prispôbiť výber nových projektov.

Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných regionálnych štruktúr – krajského samosprávneho orgánu a/alebo regionálnej rozvojovej agentúry. Obec za týmto účelom predloží príslušným organizačným štruktúram Trnavského samosprávneho kraja súhrn základných informácií o vybraných kľúčových projektoch a aktivitách, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ. Tieto projekty by mali byť zaradené do pravidelne aktualizovanej prílohy Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, ktorá má charakter zásobníka projektov obcí.

6.2 Finančné zabezpečenie realizácie

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Pre jednotlivé aktivity, opatrenia a projekty sú v kapitole 5 – Akčné plány definované subjekty, ktoré ich budú financovať, ako aj odhadované náklady (pokiaľ ich bolo možné špecifikovať). Okrem toho pre vybrané kľúčové projekty, ktoré budú mať hlavný dopad na rozvoj obce a predpokladá sa ich kofinancovanie zo štrukturálnych fondov EÚ, bude pripravený podrobnejší rozpis nákladov v podobe finančnej tabuľky (vyplní sa príloha príloha 7.1 tohto dokumentu) vyhotovenej podľa metodologickej príručky MVRR. Vzhľadom k tomu, že v aktuálnej fáze nie je možné výšku nákladov presne určiť, bude finančná tabuľka vyplnená dodatočne, vo fáze rozpracovania daného projektu a príprave žiadosti o finančný príspevok.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov, tak ako boli definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Úľany, budú v zásade pochádzať z troch zdrojov:

- verejné zdroje (obecný rozpočet, štátny rozpočet)
- súkromné zdroje
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza rozpočtovej situácie, zdroje obce ani v prípade optimálneho vývoja umožňujú realizovať len menšie investičné akcie. Pre väčšie projekty bude preto nutné získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s variantom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Väčšina štátnych fondov bola zrušená; jediným fondom poskytujúcim aspoň limitovanú nenávratnú finančnú pomoc pre investičné projekty obcí je Štátny fond rozvoja bývania. Z neho môžu obce pri výstavbe obecných nájomných bytov podľa stanovených kritérií. Od roku 2006 sa obnovujú možnosti získania grantov na projekty zamerané na zlepšenie kvality životného prostredia z Environmentálneho fondu. Na drobné úpravy obce možno získať limitovaný príspevok vo výške 50-100 tis. aj z Programu obnovy dediny (POD).

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počíta s príspevkami zo súkromných zdrojov, prípadne sa budú realizovať v spolupráci s verejným sektorom – ide najmä o výstavbu zariadení a infraštruktúry pre rekreačné aktivity (D.3.1, D.3.2, D.5.1, D.6.1, A.3.1 a A.3.2).

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám

- Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, najmä financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania
- Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch.
- Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pomáha adaptovať a modernizovať rybolovný priemysel

Pre zabezpečenie realizácie rozvojových projektov obce Veľké Úľany sa počíta s využitím zdrojov z fondu ERDF. Ide predovšetkým o projekty kľúčových oblastí B, C a D, ktoré reprezentujú obzvlášť finančne náročné investičné projekty.

Zdroje z ESF budú využívané v menšej miere a nepriamo, prostredníctvom ÚPSVaR na podporu tvorby pracovných miest a využitie nezamestnaných na verejnoprospešné činnosti.

Okrem štrukturálnych fondov poskytuje EÚ priamu finančnú pomoc aj z Kohézneho fondu. V prípade obce Veľké Úľany sa počíta so získaním financií na výstavbu kanalizácie z tohto fondu v rámci integrovaného zámeru regionálnej vodárenskej spoločnosti (projekt B.1.1).

Pri zámere čerpania štrukturálnych fondov je potrebné pamätať na to, že z nich je v prípade územia spadajúceho pod Cieľ 1 (celé územie SR okrem Bratislavy) možné pokryť maximálne 75% oprávnených nákladov (v prípade verejného sektora). Ďalších 20% je spolufinancovaných zo štátneho rozpočtu. Konečný prijímateľ je povinný znášať 5% z celkových oprávnených nákladov. V praxi však je potrebné z obecného rozpočtu financovať väčší podiel, keďže nie všetky náklady spadajú do kategórie oprávnených výdavkov. Z tohto dôvodu sa skutočný podiel spolufinancovania obce môže zvýšiť až na 20% i viac. Ak je konečným prijímateľom súkromná firma, výška príspevku zo štrukturálnych fondov je nižšia a predstavuje maximálne 15% z celkových oprávnených nákladov. V tomto prípade sa na poskytovanie podpory vzťahujú pravidlá štátnej pomoci, ktoré určujú intenzitu štátnej pomoci diferencovane pre rôzne účely (v zmysle Zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci).

Aby SR mohla v čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov, bol vypracovaný Národný rozvojový plán, ktorý sa realizuje prostredníctvom 4 operačných programov:

- OP Základná infraštruktúra
- SOP Priemysel a služby
- SOP Ľudské zdroje
- SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Na hľadanie spoločných riešení problémov zasahujúcich celé územie EÚ boli založené špeciálne programy, známe ako Iniciatívy Spoločenstva. Z celkového počtu 4 iniciatív sú pre SR na skrátené programovacie obdobie rokov 2004 - 2006 otvorené dve – INTERREG III a EQUAL. Vzhľadom k ich zameraniu na podporu cezhraničnej spolupráce (Interreg), resp.

elimináciu diskriminovaných skupín obyvateľov (Equal) nie je možné počítať s ich využitím pre kofinancovanie rozvojových projektov obce Veľké Úľany. V budúcom programovacom období budú popri spomínaných dvoch iniciatívach otvorené aj iniciatívy URBAN II a LEADER+. Z nich by z hľadiska možnosti získania finančných prostriedkov do úvahy pripadala iniciatíva LEADER+ cielená na podporu spájania aktívnych subjektov vo vidieckych komunitách a ekonomickej sfére pri hľadaní nových miestnych stratégií udržateľného rozvoja.

Nové programovacie obdobie pre roky 2007-2013 prinesie zmeny v celkovej alokácii finančných prostriedkov, ako aj zmeny prioritných smerov podpory. Preto bude na základe operačných programov budúceho programovacieho obdobia nutné preveriť možnosti financovania projektov obsiahnutých v tomto dokumente. To sa týka hlavne projektov druhého sledu podávaných po roku 2007.

7. Prílohy

7.1 Finančná tabuľka pre vybrané projekty*

Rok / Opatrenie (projekt)	Opráv. náklady spolu A=B+H+ CH	Verejné zdroje						Súkrom. zdroje H	EIB CH
		Verejné zdroje spolu B=C+D	Fond EÚ C	Národné verejné zdroje			Miestne zdroje G		
				Národné verejné zdroje spolu D=E+F+G	Štátny rozpočet E	Regionál. zdroje F			
2005									
2006									
2007									
2008									
Spolu									

* tabuľka sa vyplní po upresnení rozpočtu projektov

7.2 Väzby programu rozvoja obce Veľké Úľany na priority a opatrenia sektorových operačných programov

Ciele a aktivity/projekty PRO	Adekvátne priority a opatrenia OP/SOP
<p>Cieľ B.3 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry</p> <p>B.3.2 Vybudovanie obchvatu obce</p>	<p>OP Základná infraštruktúra</p> <p>Priorita 1: Dopravná infraštruktúra</p> <p>Opatrenie 1.2: Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry</p> <p>Relevantné aktivity: výstavba obchvatov miest a obcí</p>
<p>Cieľ B.1 Vybudovaný systém splaškovej kanalizácie</p> <p>B.1.1 Výstavba kanalizácie</p> <p>Cieľ B.2 Zásobovanie všetkých obyvateľov pitnou vodou</p> <p>B.2.1 Zavedenie vodovodu do Nových Osád</p> <p>Cieľ A.6 Zníženie objemu nerecyklovaného odpadu</p> <p>A.6.1 Vybudovanie kompostárne</p> <p>Cieľ A.2 Sanácia starých environmentálnych záťaží</p> <p>A.2.1 Rekultivácia skládky odpadu</p>	<p>Priorita 2 - Environmentálna infraštruktúra</p> <p>Opatrenie 2.1 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využitie vôd</p> <p>Relevantné aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> – výstavba nových verejných sústav kanalizačných sietí – výstavba nových distribučných sietí s cieľom zabezpečiť zásobovanie obyvateľstva a iných spotrebiteľov pitnou vodou <p>Opatrenie 2.3 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu odpadového hospodárstva</p> <p>Relevantné aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> — podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov — uzatváranie a rekultivácia skládok odpadu.
<p>Cieľ B.5 Investície do mater.-technickej bázy školskej infraštruktúry</p> <p>B.5.1 Rekonštrukcia objektov ZŠ a MŠ</p>	<p>Priorita 3: Lokálna infraštruktúra</p> <p>Opatrenie 3.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch / Podopatrenie 3.1.1</p> <p>Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry</p> <p>Relevantné aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> – príprava projektov – rekonštrukcie budov - stavebné úpravy, pri ktorých sa zachováva vonkajšie ohraničenie stavby, zvyšovanie energetickej efektívnosti - oprava fasády, opravy a výmena strešnej krytiny alebo povrchu plochých striech, údržba a opravy technického a energetického vybavenia stavby
<p>Cieľ C.1 Reprezentačné centrum obce</p> <p>C.1.1 Rekonštrukcia a estetizácia centrálného námestia</p> <p>Cieľ B.3 Odstránenie deficitov</p>	<p>Opatrenie 3.4: Renovácia a rozvoj obcí</p> <p>Relevantné aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> – úprava verejných priestranstiev, parkov, chodníkov a rekreačných zón — rekonštrukcia a modernizácia budov, stavieb a objektov historického a kultúrneho významu a ich okolia,

Ciele a aktivity/projekty PRO	Adekvátne priority a opatrenia OP/SOP
<p>dopravnej infraštruktúry</p> <p>B.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií</p> <p>Cieľ C.3 Prehľadný systém informovania návštevníkov obce in situ</p> <p>C.3.1 Systém informačných a navigačných tabulí</p>	<p>– rekonštrukcia remeselných dvorov, podporujúcich oživenie tradičných remesiel a zamestnaní, a tam, kde je to vhodné, zmena účelu budov, aby slúžili ako remeselné centrá</p> <p>– zlepšenie vzhľadu ulíc, napr. úprava chodníkov, verejného osvetlenia atď.</p> <p>– rekonštrukcia miestnych ciest a mostov</p>
<p>Cieľ B.4 Vybudovaná sieť miestnych a regionálnych cyklotrás</p> <p>B.4.1 Regionálna cyklotrasa Váh – Dunaj</p> <p>B.4.2 Sprístupnenie miestnych zaujímavostí odbočkami cyklotrás</p> <p>Cieľ D.3 Rozšírenie možností pre športové aktivity</p> <p>D.3.1 Relaxačné centrum</p> <p>D.3.2 Nové športové ihriská</p> <p>D.3.4 Vybudovanie športovej haly</p> <p>Cieľ D.5 Dostatočné ubytovacie kapacity pre návštevníkov</p> <p>D.5.1 Zriadenie ubytovne/penziónu</p>	<p>SOP Priemysel a služby</p> <p>Priorita 2 - Rozvoj cestovného ruchu</p> <p>Opatrenie 2.1 Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu</p> <p>Relevantné aktivity:</p> <p>— budovanie, oprava a značenie turistických trás, cyklotrás</p> <p>— výstavba športovo-rekreačných zariadení (detské a športové ihriská v strediskách a lokalitách cestovného ruchu)</p> <p>— podpora investičných projektov výstavby kúpalísk, bazénov a súvisiacich doplnkových zariadení v strediskách cestovného ruchu</p> <p>Opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu</p> <p>Relevantné aktivity:</p> <p>— podpora investičných projektov výstavby nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu napr. ubytovacie a stravovacie zariadenia</p> <p>— podpora výstavby a modernizácie športovo-rekreačných zariadení, ich vybavenia</p>
<p>Cieľ D.4 Možnosti získania nových znalostí a zručností pre obyvateľov</p> <p>D.4.1 Vzdelávacie kurzy pre dospelých</p>	<p>SOP Ľudské zdroje</p> <p>Priorita 3: Zvýšenie kvalifikácie a adaptability zamestnancov a osôb vstupujúcich na trh práce</p> <p>Opatrenie 3.2 Zvýšenie rozsahu, zlepšenie a širšie poskytovanie ďalšieho vzdelávania s cieľom zlepšiť kvalifikáciu a adaptabilitu zamestnancov</p>
<p>Cieľ A.7 Eco-osada – model energeticky sebestačnej a ekologickej osady</p> <p>A.7.1 Zariadenia na energetické zhodnotenie biomasy</p>	<p>SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka</p> <p>Priorita 1: Podpora produktívneho poľnohospodárstva</p> <p>Opatrenie č. 1.1 Investície do poľnohospodárskych podnikov</p> <p>Relevantné aktivity: výstavba zariadení na zhodnocovanie biomasy a využívanie alternatívnych zdrojov energie</p>

Ciele a aktivity/projekty PRO	Adekvátne priority a opatrenia OP/SOP
Cieľ D.6 Príležitosti pre rekreáciu viazanú na poľnohospodárske tradície	Priorita 2: Podpora trvalo udržateľného rozvoja vidieka Opatrenie 2.3 Podpora prispôsobovania a rozvoja vidieckych oblastí
D.6.1 Vznik centier agroturistiky	Relevantné aktivity: výstavba, rekonštrukcia a modernizácia areálov, vytvárajúcich podmienky na rozvoj rekreačných a relaxačných činností

7.3 Väzby programu rozvoja obce Veľké Úľany na priority a opatrenia Stratégie rozvoja Trnavského samosprávneho kraja

Ciele a aktivity/projekty PRO	Adekvátne priority a opatrenia PHSR TTSK
Cieľ B.4 Vybudovaná sieť miestnych a regionálnych cyklotrás	Priorita c. 2.2 Rozvoj cestovného ruchu
B.4.1 Regionálna cyklotrasa Váh – Dunaj	Opatrenie 2.2.1 Budovanie a rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu Relevantné aktivity:
B.4.2 Sprístupnenie miestnych zaujímavostí odbočkami cyklotrás	- vytváranie nových turistických chodníkov a cyklotrás - výstavba, modernizácia a rekonštrukcia komplexných rekreačných centier, stredísk a zariadení cestovného ruchu
Cieľ C.5 Využitie miestnych špecifík pre formovanie povedomia o obci	rozvoj kultúrnych aktivít (festivaly, prezentácia zvykov a tradícií, atď.) - dokumentovanie technologických postupov a rôznych tradičných a špeciálnych techník ľudového umenia
C.5.1 Publikácia Veľkoúľanská kuchárka	Opatrenie 2.2.2 Podpora malého a stredného podnikania v oblasti cestovného ruchu
Cieľ D.3 Rozšírenie možností pre športové aktivity	Relevantné aktivity:
D.3.1 Relaxačné centrum	– rozvoj turistických atrakcií
D.3.2 Nové športové ihriská	– budovanie nových a modernizácia existujúcich zariadení CR
D.3.4 Vybudovanie športovej haly	– rekonštrukcia a výstavba vodovodných, plynových a kanalizačných potrubí
Cieľ D.5 Dostatočné ubytovacie kapacity pre návštevníkov	
D.5.1 Zriadenie ubytovne/penziónu	
Cieľ D.6 Príležitosti pre rekreáciu viazanú na poľnohospodárske tradície	Priorita c. 3.1 Podpora produktívneho a trvalo udržateľného rozvoja vidieka
D.6.1 Vznik centier agroturistiky	Opatrenie 3.1.6 Diverzifikácia poľnohospodárskych činností Relevantné aktivity:
	- rekonštrukcia poľnohospodárskych a lesníckych zariadení na agroturistické objekty - výroba tradičných materiálov a produktov - výroba a predaj miestnych špecialít

Ciele a aktivity/projekty PRO	Adekvátne priority a opatrenia PHSR TTSK
<p>Cieľ B.3 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry</p> <p>B.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií</p> <p>B.3.2 Vybudovanie obchvatu obce</p>	<p>Priorita c. 5.1.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry</p> <p>Opatrenie 5.1.1.2 Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry</p> <p>Relevantné aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie resp. rekonštrukcia ciest I., II. a III. triedy a miestnych komunikácií - zrealizovanie obchvatov miest a obcí
<p>Cieľ B.1 Vybudovaný systém splaškovej kanalizácie</p> <p>B.1.1 Výstavba kanalizácie</p> <p>Cieľ B.2 Zásobovanie všetkých obyvateľov pitnou vodou</p> <p>B.2.1 Zavedenie vodovodu do Nových Osád</p>	<p>Priorita 5.2.1 Budovanie a rozvoj environmentálnej infraštruktúry</p> <p>Opatrenie 5.2.1.1 Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd</p> <p>Relevantné aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budovanie a rozvoj zariadení na distribúciu pitnej vody - budovanie a rekonštrukcia kanalizačných sietí, a tým riešenie likvidácie malých zdrojov znečistenia
<p>Cieľ B.5 Investície do mater.-technickej bázy školskej infraštruktúry</p> <p>B.5.1 Rekonštrukcia objektov ZŠ a MŠ</p>	<p>Priorita c. 5.3.1 Infraštruktúra škôl, školských a vzdelávacích zariadení</p> <p>Opatrenie 5.3.1.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry</p> <p>Relevantné aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zateplovanie objektov, rekonštrukcia striech a fasád, výmena okien a zastaralého technického vybavenia
<p>Cieľ C.1 Reprezentačné centrum obce</p> <p>C.1.1 Rekonštrukcia a estetizácia centrálneho námestia</p> <p>Cieľ C.5 Využitie miestnych špecifík pre formovanie povedomia o obci</p> <p>C.5.2 Spoločná prezentácia včelárskej tradície</p> <p>Cieľ B.7 Podpora výstavby v nových stavebných lokalitách</p> <p>B.7.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových stavebných lokalitách</p>	<p>Priorita c. 5.3.6 Rozvoj obcí, miest a regiónu</p> <p>Opatrenie 5.3.6.2 Renovácia a rozvoj obcí a zachovanie dedičstva vidieka</p> <p>Relevantné aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava verejných priestranstiev, parkov, chodníkov, potokov, vodných plôch - oživenie tradičných remesiel, rekonštrukcia a budovanie remeselných dvorov - rekonštrukcia a výstavba vodovodných, plynových a kanalizačných potrubí

7.4 Vzťah programu rozvoja obce Veľké Úľany a zámerov územného plánu obce

Aktivity/projekty PRO	Adekvátne zábery ÚPN obce Veľké Úľany
A.1.1 Revitalizácia koryta Ereča	zakreslenie trasy a zaradenie medzi verejnoprospešné stavby (grafická + textová časť)
A.2.1 Rekultivácia skládky odpadu	definované ako opatrenie v rámci Krajinnoeolog. plánu a návrhu ochrany prírody a krajiny
A.3.1 Rekultivácia okolia materiál. jám s perspektívou rekreačného využitia	definované ako opatrenie v rámci Krajinnoeolog. plánu a návrhu ochrany prírody a krajiny
B.1.1 Výstavba kanalizácie	návrh v riešení verejného technického vybavenia (grafická + textová časť)
B.2.1 Zavedenie vodovodu do Nových Osád	návrh v riešení verejného technického vybavenia (grafická + textová časť)
B.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	zmienka v riešení verejného dopravného vybavenia
B.3.2 Vybudovanie obchvatu obce	vymedzenie navrhovanej trasy a zaradenie medzi verejnoprospešné stavby (grafická + textová časť)
B.4.1 Regionálna cyklotrasa Váh – Dunaj	vymedzenie navrhovanej trasy a zaradenie medzi verejnoprospešné stavby (grafická + textová časť)
B.4.2 Sprístupnenie miestnych zaujímavostí odbočkami cyklotrás	zakreslenie navrhovaných trás a zaradenie medzi verejnoprospešné stavby (grafická + textová časť)
B.7.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových stavebných lokalitách	vymedzenie navrhovaných trás a zaradenie medzi verejnoprospešné stavby (grafická + textová časť)
B.7.2 Výstavba obslužných komunikácií v nových stavebných lokalitách	vymedzenie navrhovaných trás a zaradenie medzi verejnoprospešné stavby (grafická + textová časť)
C.1.1 Rekonštrukcia a estetizácia centrálneho námestia	vyznačenie v grafickej časti a zmienka v textovej časti
D.3.2 Nové športové ihriská	vymedzenie novej plochy pre rekreáciu a šport – rozvoj. plocha č. 13 (grafická + textová časť)
D.6.1 Vznik centier agroturistiky	vymedzenie nových plôch pre rozvoj agroturistiky – rozvoj. plochy č. 14, 17 (grafická + textová časť)